Nederlands Jeugdinstituut

Jaarverslag 2017

Week tegen Kindermishandeling

JEUGDHULP IN GEZINSVORMEN

DE JONGVOLWASSENENTOP

Wijkprogrammering

STAAT VAN DE JEUGD

10 jaar kennismaken

Samen verder voor de jeugd

Colofon

© 2018 Nederlands Jeugdinstituut

Redactie: Nederlands Jeugdinstituut, Yolanda van Empel

Vormgeving: Punt Grafisch Ontwerp

Het jaarverslag en het overzicht van publicaties en activiteiten van het Nederlands Jeugdinstituut worden ook gepubliceerd op: www.nji.nl/jaarverslag.

01. Woord vooraf p. 4
02. Het kennisprogramma p. 6
03. Sterke basis voor alle jeugd p. 8
04. Basiszorg voor jeugd en gezin in de wijk p. 14
05. Veilig opgroeien p. 18
06. (Kosten)effectiviteit en integrale jeugdhulp p. 24
07. Vakmanschap p. 28
08. Ondersteuning Transformatie p. 34
09. Monitoring en onderzoek p. 38
10. Verbinding onderwijs en jeugdhulp p. 44
11. Personeel en organisatie p. 50
12. Financiën p. 56

Nederlands Jeugdinstituut

Woord vooraf

In de zomer van 2017 keken wij met velen van u terug op tien jaar Nederlands Jeugdinstituut. Het lustrumsymposium was niet alleen feestelijk, het was ook een moment voor reflectie. Niet alleen reflecteerden wij op onze rol als kenniscentrum, ook namen wij afscheid van onze bestuurder Kees Bakker. Tien jaar gaf hij op een bevlogen manier leiding aan het Nederlands Jeugdinstituut. Met recht ontving hij tijdens het lustrumsymposium een Koninklijke onderscheiding voor zijn werk.

Ik ben trots het stokje van Kees Bakker over te mogen nemen. Als nieuwkomer bij het Nederlands Jeugdinstituut ontmoette ik kundige medewerkers met hart voor de jeugd en een omvangrijk netwerk. Samen gaan wij voor onze missie: het verbeteren van het leven van kinderen, jongeren en hun opvoeders.

In dat licht startten wij in 2017 met de beweging ‘samen lerend doen wat werkt’. Kennis is niet statisch maar behoeft ontwikkeling. Een goede verbinding tussen ervaringskennis van professionals en cliënten en wetenschap is essentieel. Om die verbinding draait 'samen lerend doen wat werkt'.

Zo dragen we als kennisinstituut bij aan de continue verbetering van de zorg voor de jeugd en voeden we het maatschappelijke debat. Ook stimuleren we de uitvoeringspraktijk om gebruik te maken van actuele kennis en om van elkaar te blijven leren.

Met de successen en lessen van 2017 in ons hoofd, kunt u in 2018 rekenen op een ambitieuze samenwerking. Onze doelen gaan namelijk verder dan het opdoen en delen van kennis: ze gaan om impact. Zo zorgen we samen dat we de transformatie een stap verder brengen. Met u, opvoeders, kinderen en jongeren.

Ans van de Maat,
Voorzitter directie Nederlands Jeugdinstituut

Het kennisprogramma

Om het leven van kinderen, jongeren en hun opvoeders te verbeteren is actuele en betrouwbare kennis over de jeugd en het jeugdveld onmisbaar. Het NJi verzamelt, verrijkt en duidt deze kennis en zorgt dat de kennis vindbaar en bruikbaar is voor alle partijen in het jeugdveld. Dat doen we onder andere door de kennis te delen via diverse kanalen, zoals onze website nji.nl, de community kennisnetjeugd.nl, onze Nieuwsbrief Jeugd en diverse social media kanalen.

Twitter

1.794	Tweets van het NJi
3.192.294	Tweetweergaven
2.307	Vermeldingen
22.572	Volgers
931	Nieuwe volgers

Tweet met meeste weergaven: 12.246
Wat willen de politieke partijen met #jeugdhulp? Het NJi maakte een handig overzicht van de standpunten #tk2017.

Nieuwsbrief Jeugd

38 edities van de Nieuwsbrief Jeugd, met circa 400 berichten.
Het aantal abonnees nam toe met 5 procent, van 19.620 naar 20.598 abonnees.
Vooral de nieuwe vormgeving (sinds maart) van de Nieuwsbrief Jeugd draagt daaraan bij.

Best gelezen nieuwsberichten met het NJi als bron:
- Wat willen de politieke partijen met jeugdhulp?: 12.082 keer bekeken (maart)
- Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld aangescherpt: 7.583 keer bekeken (juli)

Best gelezen overige nieuwsberichten:
- Zorg voor kwetsbaar gezin in wijkteam voldoet niet: 3.039 keer bekeken (april)
- Aanbesteding jeugdhulp 2018 blijkt worsteling: 3.030 keer bekeken (oktober)
- Van Rijn kondigt aanpassing woonplaatsbeginsel aan: 2.936 keer bekeken (juni)

> **Een tip om op de hoogte te blijven van wat er speelt in de jeugdzorg: de nieuwsbrief van een gerenommeerde speler.**
> **Lid cliëntenraad**

Best bezochte dossiers

1. **Kindermishandeling**
   Lees het dossier >
2. **Hechting en hechtingsproblemen**
   Lees het dossier >
3. **Scheiding**
   Lees het dossier >
4. **Transformatie jeugdhulp**
   Lees het dossier >
5. **Implementatie**
   Lees het dossier >

Linkedin

223	Eigen posts
4.288.034	Postweergaven
21.913	Likes
19.907	Volgers
6.523	Nieuwe volgers

Post met meeste weergaven: 45.350
Op donderdagmiddag 2 maart a.s. staat de lezingencyclus 'Opvoeden en opgroeien tussen wetenschap en praktijk' in het teken van begeleid leren voor leerlingen en studenten met psychische problemen. Vanuit verschillende perspectieven gaan we in op de vraag hoe je uitval kunt voorkomen door middel van begeleid leren.

Kennisnet Jeugd - Top 3 best gelezen blogs

1. **Wees alert op gevolgen van ingrijpende jeugdervaringen,**
   Marly van Oirschot, Coördinator Jongerentaskforce bij Augeo Foundation (februari) 6.419 keer gelezen
2. **Dit kind heeft niemand,**
   Nic Drion, adviseur bij Expertisecentrum William Schrikker (oktober) 6.259 keer gelezen
3. **Geef uit huis geplaatste kinderen hun netwerk terug,**
   Nic Drion, adviseur bij Expertisecentrum William Schrikker (juni) 4.931 keer gelezen

> **Kijk, dat is nou een visiestuk van iemand die de praktijk kent. Goed beschreven.**
> **Crisisinterventor**

Facebook

311	Eigen posts
708.800	Postweergaven
18.382	Interacties
3.720	Volgers
1.037	Nieuwe volgers

Post met meeste weergaven: 23.275
Versterk de taalrijke interactie van pm'ers in de kinderopvang. Meld je aan voor de training Oog voor interactie, train-de-trainer (februari).

www.nji.nl

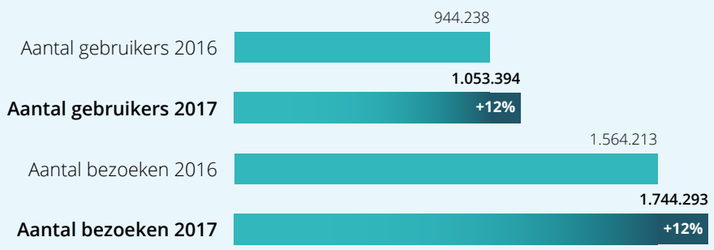

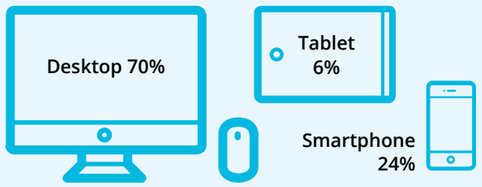

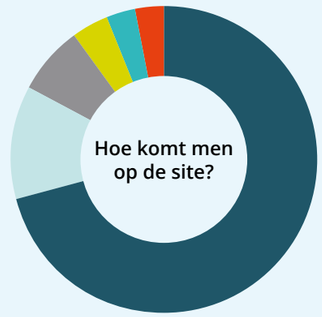

Zoekmachine	71%
Direct	12%
E-mail	7%
Verwijzing	4%
Sociale media	3%
Google-advertenties	3%

Elke gemeente zou voor laagopgeleide gezinnen stimuleringsprogramma's beschikbaar moeten stellen.

Lector Cathy van Tuijl

Hoofdstuk 3

Sterke basis voor alle jeugd

Een opvoed- en opgroeiomgeving waarin alle kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Dat is een belangrijk streven van het programma *Sterke basis voor alle jeugd*. Het programma richtte zich in 2017 onder andere op bevorderen van preventie en participatie.

Pedagogische kwaliteit basisvoorzieningen

Goede pedagogische kwaliteit van basisvoorzieningen, zoals kinderopvang, voor- en vroegschoolse educatie, IKC en jongerenwerk, is belangrijk voor een positieve ontwikkeling van alle jeugdigen. Het Nederlands Jeugdinstituut droeg bij aan de kwaliteit door diverse trainingen en programma's aan te bieden. De Stapprogramma's bestonden in 2017 zelfs al 30 jaar. Ook ging een onderzoek naar de effectiviteit van vijf innovatiecentra voor- en vroegschoolse educatie van start. Daarnaast waren wij betrokken bij meerdere kwaliteitsprojecten, zoals de Landelijke Kwaliteitsmonitor Kinderopvang. In samenwerking met onze partners van het landelijk strategisch overleg jongerenwerk organiseerden we een dag voor jongerenwerkers en een studiedag voor gemeenten over het jongerenwerk.

Het 30-jarige jubileum van de Stapprogramma's werd 27 september 2017 groots gevierd in het OBA Theater in Amsterdam. In 1987 startten de pilots van Opstap voor kinderen van 4 tot 6 jaar, het eerste programma voor 'gezinsgerichte stimulering' in Nederland. Doel: de onderwijskansen van kinderen van laagopgeleide ouders vergroten.

Preventie en gelijke kansen

Met preventie leveren gemeenten een bijdrage aan de gezonde, veilige en kansrijke ontwikkeling van kinderen en het voorkomen of vroegtijdig signaleren van problemen. Het Nederlands Jeugdinstituut ontwikkelde in samenwerking met andere kennisinstituten een stappenplan preventie, dat werd getest in diverse gemeenten. Doel: meer grip op preventief jeugdbeleid.
Op onze website hebben we kennis over preventief jeugdbeleid gebundeld in een nieuw dossier. De jaarlijkse Voor de Jeugd Dag 2017 stond ook in het teken van preventie. Met onze partners brachten we de vraagstukken rond preventie in kaart. De kosteneffectiviteit van preventie is een aandachtspunt, zo blijkt.

Het Nederlands Jeugdinstituut was in 2017 tevens betrokken bij de oprichting van Platform JEP (Platform Jeugd preventie van Extremisme en Polarisatie), met onder andere een website en een advieslijn met kennis en kunde over preventie, extremisme en polarisatie. Ook werd het dossier Radicalisering op onze website verbreed en geüpdatet. Voor het vergroten van gelijke kansen deden we in 2017 ook veel voor vluchtelingen. Zo publiceerden we een dossier Vluchtelingenkinderen evenals een handreiking over opvoeden in een nieuw land.

Grip op het preventief jeugdbeleid in vier stappen:

1. **Bepaal de top 12 van lokale 'gewenste situaties' en 'problemen of vraagstukken'.**
2. **Inventariseer het huidige preventieaanbod.**
3. **Formuleer een gezamenlijke ambitie en aanpak met de stakeholders op het gebied van preventie.**
4. **Houd regie op het jeugdbeleid.**

Preventiematrix Jeugd: uw jeugdbeleid in kaart

	Gewenste situatie	Basis	Universeel *Iedereen*	Selectief *Groepen met verhoogd risico*	Geïndiceerd *Individuen met (een verhoogd risico op) een probleem*	Probleem
		3 preventie niveaus				
Gezondheid	Gezond gewicht	Goede voorzieningen: scholen, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk etc.				Obesitas
	Mentaal welbevinden					GGZ problematiek/ depressie/angst
	Gezonde levensstijl					Middelen/drugsgebruik/verslaving
Veiligheid	Veilige hechting/ veilige thuissituatie					Kindermishandeling/ huiselijk geweld
	Positief ouderschap/ veilige thuissituatie					Vechtscheidingen
	Veilige school/ veilige internetomgeving					Pesten
	Pro sociaal gedrag					Jeugdcriminaliteit
	Sociale aansluiting/ pro-sociaal gedrag/zingeving					Radicalisering
Kansrijk	Positief opvoedklimaat in alle leefomgevingen van het kind					Tekortschietend opvoedklimaat in de leefomgeving van het kind
	Opgroeien met voldoende materiele middelen					Opgroeien in armoede
	Optimale schoolloopbanen					Schoolverzuim/schooluitval/ thuiszitters
	Sociale aansluiting/ sociale cohesie/ participatie kwetsbare groepen					Sociale uitsluiting/ beperkte zelfredzaamheid kwetsbare groepen

> **De preventiematrix is een goed begin om met regionale samenwerkingspartners in gesprek te gaan. Zo kunnen we het aanbod goed en onderbouwd afstemmen op wat de jeugd nodig heeft in onze regio.**
>
> **Greetje Kolk, Procesbegeleider jeugd, gemeente Emmen**

Participatie en eigen regie van jeugd en ouders

In geval van problemen kunnen professionals met gezinsleden nagaan wat zij zelf kunnen doen en hoe hun sociale netwerk kan ondersteunen. Daarvoor is het belangrijk goed te weten wat zij nodig hebben. Mede daarom kwam het Kennisnetwerk jeugd en ouders – dat door het het Nederlands Jeugdinstituut wordt ondersteund - in 2017 een aantal keer bijeen. Een van de resultaten is een brochure over onafhankelijke cliëntondersteuning voor ouders.

Gemeenten zijn verplicht om cliëntervaringen op te halen, zo stelt de Jeugdwet. Om hier ervaring mee op te doen, werkten wij in opdracht van VNG samen met Stichting Alexander en tien gemeenten in het project Modelvragenlijst Cliëntervaring Jeugd en Ouders (MCJO). Het eindrapport Van Meten naar Verbeteren geeft de ervaringen en aanbevelingen weer. Wat blijkt? Gemeenten zijn zeer geïnteresseerd in de ervaringen van hun bewoners, zeker als het gaat om jeugdhulp, maar het is niet eenvoudig om de ervaringen in kaart te brengen.
Ook rondden we in 2017 de literatuurstudie Eigen kracht versterken van jeugd en ouders af.

Blog van Sophie Pennington de Jongh op kennisnetjeugd.nl van 27 juli 2017

> CLIËNTONDERSTEUNING? NOG NOOIT VAN GEHOORD

'Wauw, ik loop al jaren met mijn kind in de jeugd-ggz en dit hoor ik voor het eerst', zei een ouder toen ik vertelde over onafhankelijke cliëntondersteuning. Daar kunnen ouders en jongeren terecht als ze zaken moeten regelen voor bijvoorbeeld zorg, wonen of onderwijs, maar door de bomen het bos niet meer zien. Gemeenten zijn verplicht die ondersteuning aan te bieden, maar het is nog niet overal goed geregeld.

Waar vind ik een overzicht van beschikbare hulp in mijn gemeente? Hoe regel ik passend onderwijs voor mijn kind? Ouders en jongeren hebben soms behoefte aan ondersteuning, bijvoorbeeld bij gesprekken met de gemeente, het wijkteam, de jeugdhulp of het onderwijs. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) geeft cliënten recht op onafhankelijke cliëntondersteuning. Een cliëntondersteuner is iemand die gratis en onafhankelijk informatie, advies en algemene ondersteuning geeft.

Een voorbeeld dat ik hoorde van een collega: Huub en Inez maken zich zorgen over hun zoon Joep, die sinds zijn 13e onder toezicht staat. Nu is hij 15 en leeft op straat. Huub en Inez hebben de gezinsvoogd gevraagd wat hij hieraan gaat doen, maar ze krijgen nauwelijks een reactie.

Lees verder op kennisnetjeugd.nl >

Erasmus+

Erasmus+ is het Europese subsidie-programma voor onderwijs, jeugd en sport. Het Nederlands Jeugd-instituut voert het agentschap voor het jeugddeel van Erasmus+ Jeugd. Het programma laat (kwetsbare) jongeren leren van elkaar op een niet-formele wijze. In 2017 bood het Nationaal Agentschap in Nederland ruim zesduizend jongeren en jongerenwerkers de mogelijkheid deel te nemen aan een internationale activiteit van Erasmus+ Jeugd. Denk aan allerlei vormen van jongerenuitwisseling, Europees vrijwilligerswerk of een training als jongerenwerker.

Pay it Forward Netwerkdag 2017 - 30 jaar Erasmus+

Het Nederlands Jeugdinstituut gaf tijdens de Pay it Forward Netwerkdag op 12 mei 2017 een workshop over de top 10 van positieve ontwikkelingen van jongeren. Hoe draag je met (internationaal) jongerenwerk hieraan bij? De netwerkdag was georganiseerd door Erasmus+ Jeugd in het kader van de European Youth Week en 30 jaar Erasmus+. Thema's als internationalisering, jongerenparticipatie en netwerken kwamen ruim aan bod.

Op innovatieve wijze jongeren en jongerenwerkers een bijzondere internationale ervaring bieden waar zij zelf verder mee aan de slag kunnen

Ter ere van het 30-jarig bestaan van Erasmus+ werden bijzondere organisaties en jongeren in het zonnetje gezet. Zo werd Richter verrast met de Pay it Forward-Oeuvreprijs, uitgereikt door het ministerie van VWS. Richter biedt op innovatieve wijze jongeren en jongerenwerkers een bijzondere internationale ervaring en de mogelijkheid vaardigheden te ontwikkelen waar zij zelf verder mee aan de slag kunnen. Hierna ging het uitdelen van prijzen nog even verder, want ook de winnaar van de fotowedstrijd, gehouden onder alle jongeren van Erasmus+ en WilWeg, werd bekend gemaakt. **Lees meer >**

Wat gebeurt er op het gebied van newly arrived migrants? Wat zijn goede praktijkvoorbeelden? Waar liggen de uitdagingen?

Becoming a part of Europe

Van 3 tot 5 oktober 2017 vond de conferentie 'Youth Work opens Europe' plaats in Amsterdam. De conferentie, georganiseerd door het Nationaal Agentschap Erasmus+ Jeugd in samenwerking met het Italiaanse agentschap, is onderdeel van het driejarige project Becoming a Part of Europe. Dit is een samenwerkingsproject tussen negen nationale agentschappen.

De rol van jongerenwerk bij de integratie van 'newly arrived migrants' – zoals vluchtelingen en asielzoekers – stond in de conferentie centraal. Wat gebeurt er op het gebied van newly arrived migrants? Wat zijn goede praktijkvoorbeelden? Waar liggen de uitdagingen? Ruim 71 deelnemers spraken over deze vragen, waaronder jongerenwerkers, vertegenwoordigers van vluchtelingenorganisaties, medewerkers van de agentschappen en jongeren met een achtergrond als vluchteling.

Lees meer >

Bloom Foundation

Om het 30-jarig bestaan van Erasmus+ te vieren zijn de meest inspirerende projecten gebundeld. Zo ook het verhaal van de Bloom Foundation. Zij verzorgen internationale leerervaringen voor jongeren die uitgevallen zijn op school of moeite hebben met het vinden of behouden van een baan. Met subsidie van Erasmus+ Jeugd organiseert Bloom begeleide vrijwilligersprojecten van twee tot drie weken voor groepen jongeren tussen de 18 en 25 jaar. 'Een internationale leerervaring heeft meerwaarde, ook voor jongeren uit de jeugdzorg. Buiten de eigen context leren ze reflecteren: Wat wil ik? Wie ben ik?', aldus Jorine van Bloom Foundation. 'Het is als in een snelkookpan: in korte tijd leer je heel veel en wordt de jongere klaargestoomd om zelfbewuster een eigen richting in te gaan.'

Lees meer >

'Een internationale leerervaring heeft meerwaarde, ook voor jongeren uit de jeugdzorg.'

Basiszorg voor jeugd en gezin in de wijk

Basiszorg moet beschikbaar zijn voor jeugd en gezinnen die net wat extra hulp nodig hebben. Het liefst zo dicht mogelijk bij huis. Het programma *Basiszorg voor jeugd en gezin in de wijk* ondersteunt gemeenten en jeugdprofessional bij het bieden van opvoedsteun en passende hulp. 2017 stond daarom in het teken van versterken van lokale teams en samenwerking met basisvoorzieningen en specialistische hulp. Ook de inrichting van opvoedsteun stond op de agenda. Een greep uit de activiteiten.

Ouderschap en opvoeden

Op zoek naar actuele kennis over ouderschap en opvoeden? Kijk dan eens in ons dossier Ouderschap en opvoeden. Het dossier werd in 2017 drukbezocht en continu geactualiseerd. En ook de jaarlijkse Week van de Opvoeding met als thema 'buiten de lijntjes' was in 2017 weer een groot succes. Er zijn ruim 573 activiteiten georganiseerd door het hele land. Denk aan ouderavonden, workshops, pleinspelletjes tot bootcamps voor kinderen. Het Nederlands Jeugdinstituut organiseert de Week van de Opvoeding in opdracht van het ministerie van VWS.

Daarnaast maakten we in 2017 diverse publicaties op het gebied van ouderschap en opvoeden. Zoals de factsheet 'De kracht van een goede partnerrelatie tussen ouders'. Hoe kan een gemeente ondersteunen bij het versterken van aanstaand ouderschap? De factsheet biedt gemeenten cijfers en feiten, concrete tips en inspirerende voorbeelden.

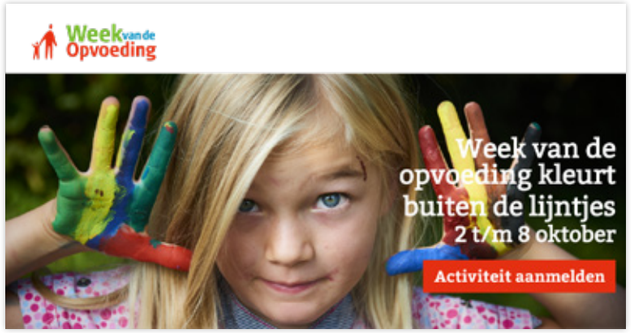

'Er komt meer ruimte voor de dagelijkse vragen rondom opvoeden.'

Frouke Sondeijker, senior adviseur bij het Nederlands Jeugdinstituut, kijkt terug op 2017

> AANDACHT VOOR OPVOEDEN EN OUDERSCHAP: TERUG OP DE KAART

'Er lijkt bij gemeenten weer ruimte te komen voor het thema opvoeden en ouderschap. Gemeenten waren de afgelopen drie jaar druk met de transformatie van de zorg voor de jeugd. Ze hebben zich in eerste instantie vaak gericht op de inrichting van lokale teams en hulp daar waar jeugdigen en gezinnen met problemen aanklopten. Nu begint er meer ruimte te komen voor de ondersteuning bij de dagelijkse vragen rondom opvoeden. Dus voordat er 'echte problemen' ontstaan.

Gemeenten stelden in 2017 regelmatig vragen aan het Nederlands Jeugdinstituut. Waar beleg je lichte opvoedsteun? Wat kunnen burgers zelf organiseren? Hoe bereik ik de juiste doelgroep? Hulp bij opvoeden en ouderschap hebben gemeenten belegd bij lokale teams. Ouders ervaren echter vaak drempels om naar zo'n team toe te stappen. Als gemeenten dergelijke vragen aan ons stellen, kijken we mee en geven we adviezen op maat. Ofwel: passend bij hoe de zorg voor jeugd lokaal georganiseerd is.'

Versterken eerste lijn

Versterken van lokale teams was in 2017 een belangrijk thema. Zo zetten we in het sociaal domein vol in op het ontwikkelen en verspreiden van bruikbare kennis voor jeugdprofessionals en gemeenten. Dat deden we onder andere met diverse kennisinstituten in het programma *Integraal Werken in de Wijk* (IWW). Binnen het brede sociale domein vertegenwoordigt het Nederlands Jeugdinstituut jeugd en gezin.

Wijkteamswerkenmetjeugd.nl was ook continu in beweging in 2017. Professionals vinden hier allerlei inhoudelijk 'gereedschap', bijvoorbeeld over veiligheid thuis en op school, problematisch gedrag en seks en relaties. De website bundelt de expertise van vijf kennispartners.

Daarnaast organiseerde het Nederlands Jeugdinstituut in 2017 diverse (leer)bijeenkomsten met professionals rond het thema veiligheid van kinderen. Daarbij maakten we gebruik van een reflectietool. De vragen in deze tool helpen professionals om te reflecteren op hun competenties. Samen met de samenwerkende inspectie Toezicht Sociaal domein (TSD) organiseerden we een bijeenkomst over samenwerking tussen de eerste lijn en de veiligheidsketen.

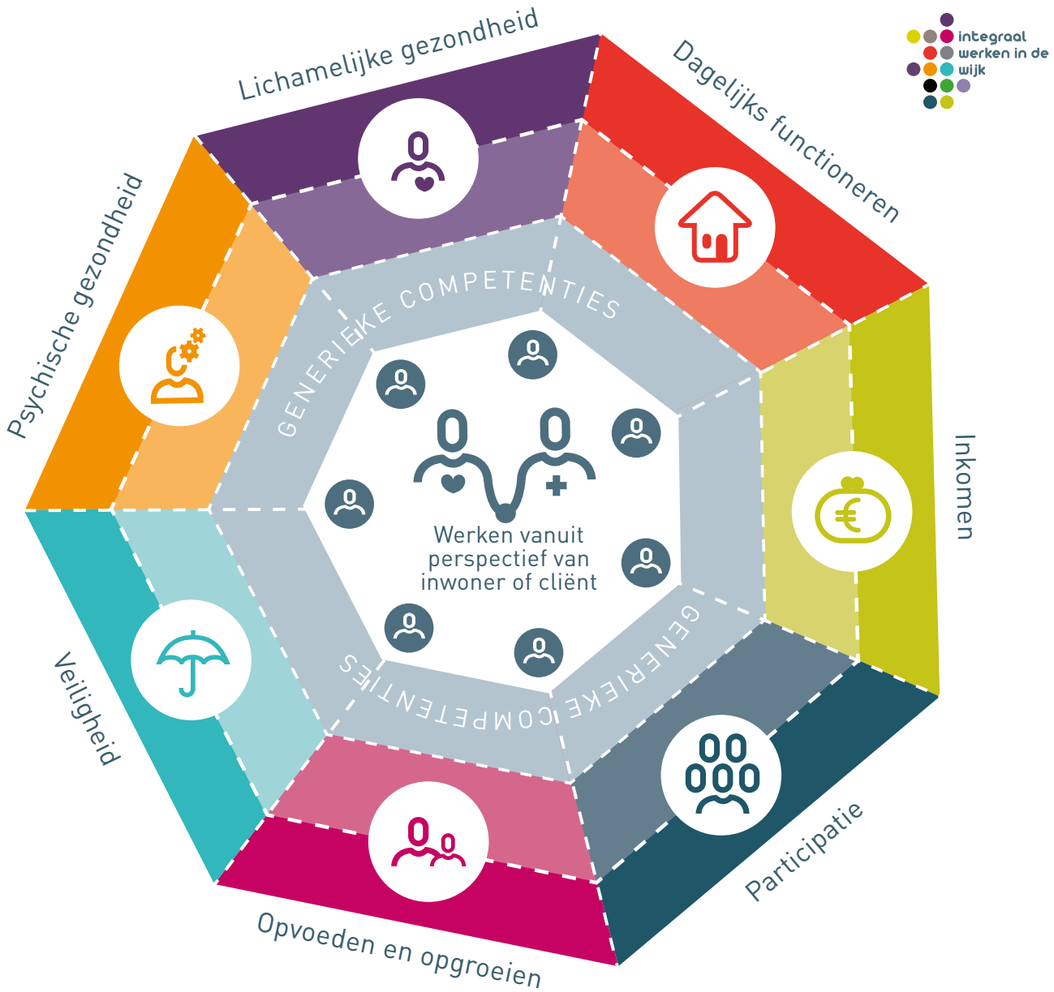

Een kind van een alleenstaande moeder met verslavingsproblemen en schulden of een jongere met een gameverslaving en schooluitval. Professionals in de wijk moeten van alle markten thuis zijn. Welke kennis heb je nodig? Waar vind je deze kennis? En hoe kom je erachter of je kennis mist? Die vragen komen aan bod in de publicatie Kennisbouwstenen voor professionals in de wijk die te vinden is op www.integraalwerkenindewijk.nl.

Bekijk publicatie en reflectietool >

Interview met Linda Verboom,
gebiedsadviseur Jeugd Kralingen-Crooswijk in Rotterdam

Wijkprogrammering in de Rotterdamse wijk Oud-Crooswijk

Waarom zijn jullie gestart met wijkprogrammering in Oud-Crooswijk?

Wij willen dat kinderen opgroeien in een kansrijke, veilige en gezonde leefomgeving. In 2016 had Oud-Crooswijk de slechtste score van Rotterdam op de sociale index. Verder is Oud Crooswijk volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau de armste wijk van Nederland. Er was dus werk aan de winkel.

Hoe zijn jullie gestart met wijkprogrammering?

Waarin wijkt Crooswijk af ten opzichte van het landelijke en Rotterdamse beeld? Die vraag stond centraal. Grote uitschieters zijn mensen die leven op een sociaal minimum, opleidingsniveau van ouders en percentage schooluitval. Naar aanleiding van deze cijfers hebben we samen met het NJi een analyse gemaakt. Deze analyse deelden we met het wijkteam, het CJG, de politie en welzijnswerk. Daarnaast hebben we gekeken naar de onderliggende factoren die er het meest toe doen om gezond, veilig en kansrijk op te groeien. Dit noemen we het factorenmodel.

Wat was het resultaat van deze factorenanalyse?

In het factorenmodel zie je welke beschermende en risicofactoren spelen binnen domeinen als wijk en kind-gezin. Daarnaast hebben we een ranking gemaakt van deze factoren. Sociaal-emotionele ontwikkeling is de belangrijkste beschermende factor in Oud-Crooswijk, zo blijkt. Op basis van de analyse is besloten om in Crooswijk in te zetten op drie pijlers: kansrijk, gezond en veilig. Aan die pijlers hingen we concrete doelen, waarop we met onze wijkpartners gezamenlijke ambities formuleerden.

Wat voor doelen hebben jullie geformuleerd?

Een belangrijk doel bij de pijler kansrijk is om het percentage voortijdig schoolverlaters te laten dalen met 3% in 2020. Om dit te bereiken zetten we zowel effectief bewezen als 'energy based' interventies in. Ofwel: interventies die niet per se bewezen zijn, maar wel de juiste spirit geven. Het mooie is dat we met wijkprogrammering praktijkkennis verbinden met cijfers en feiten.

Wat is de volgende stap?

Elk jaar in september komt er een nieuwe Staat van de jeugd uit met cijfers over de verschillende wijken. Met behulp van deze cijfers monitoren we de voorgang. In 2018 gaan we ook met een nieuwe wijk in Kralingen-Crooswijk aan de slag. In Oud-Crooswijk blijven we monitoren en de interventies bijsturen. Wijkprogrammering is een continue meet- en verbetercyclus. Zo werken we structureel aan een kansrijke, veilige en gezonde stad voor alle Rotterdammers!

Wijkprogrammering

Hoe kunnen gemeenten een gerichte wijkaanpak ontwikkelen? Het Nederlands Jeugdinstituut maakte samen met de gemeente Rotterdam in 2017 een methodiek: wijkprogrammering. Met wijkprogrammering komen gemeenten op basis van cijfers en informatie uit de praktijk tot een effectievere en meer onderbouwde inzet in een wijk. Daarbij maken ze gebruik van beschikbare kennis over beschermende en risicofactoren. Meten en spreken met burgers, professionals, justitie en bestuurders om vervolgens de wijkaanpak te verbeteren. Die stappen vormen de kern van de methodiek.

'Wij willen dat kinderen opgroeien in een kansrijke, veilige en gezonde leefomgeving. Wijkprogrammering is een continue meet- en verbetercyclus. Zo werken we structureel aan een kansrijke, veilige en gezonde stad'

Hoofdstuk 5

Veilig opgroeien

Kinderen hebben een veilige opvoedomgeving nodig om gezond op te groeien. Niet voor alle kinderen is dit vanzelfsprekend. Jaarlijks worden in Nederland bijna 119.000 kinderen verwaarloosd, mishandeld of misbruikt. Gemeenten en de jeugdsector doen er alles aan om onveiligheid eerder in beeld te krijgen, te stoppen en passende hulp te bieden. Het Nederlands Jeugdinstituut ondersteunt gemeenten en professionals daarbij. Een greep uit onze activiteiten in 2017.

Week tegen Kindermishandeling

Maandag 20 november 2017 gaf minister Hugo de Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het startsein voor de Week tegen Kindermishandeling. Het thema was dit jaar: 'Verbind voor het kind', omdat samenwerking bij de aanpak van kindermishandeling noodzakelijk is. De week was een groot succes. In de landelijke, regionale en sociale media stond de week volop in de belangstelling. Door het hele land zijn meer dan 150 activiteiten georganiseerd om de samenwerking tussen beleidsmakers, professionals én ouders en kinderen te versterken. De organisatie van de week was in 2017 voor het eerst in handen van het Nederlands Jeugdinstituut en Movisie.

www.weektegenkindermishandeling.nl

Activiteiten per provincie

Realiseer jezelf dat je jouw vader of moeder helpt als je het meldt, want jouw vader en moeder willen jou niet mishandelen.

Ans van de Maat in het Jeugdjournaal

We moeten het gesprek over kindermishandeling ook met kinderen voeren.

Minister Hugo de Jonge, Volksgezondheid Welzijn en Sport

Monitor Aanpak Kindermishandeling en Huiselijk Geweld

Hoe kunnen we de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld in onze gemeente en regio verbeteren? De Monitor Aanpak Kindermishandeling en Huiselijk Geweld van het Nederlands Jeugdinstituut is een instrument voor zelfevaluatie. Gemeenten geven zelf aan in hoeverre zij bewezen effectieve elementen voor de preventie van kindermishandeling en huiselijk geweld hebben geborgd in hun beleid. Zo'n 200 gemeenten maken gebruik van de monitor. In 2017 vergrootten wij het bereik door persoonlijk contact met gemeenten en een filmpje. Ook waren er bijeenkomsten over inzet van de monitor bij het ontwikkelen van een regiovisie. In opdracht van de Kinderombudsman deden we een onderzoek naar preventie van kindermishandeling door gemeenten. 169 gemeenten aangesloten bij de monitor deden hieraan mee.

'Het gaat er ons niet om te laten zien welke gemeente het goed doet of slecht doet. Het gaat ons er vooral om dat gemeenten de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld blijven verbeteren.' (Erik Jan de Wilde, expert bij het Nederlands Jeugdinstituut)

Still uit film over Monitor Aanpak Kindermishandeling en Huiselijk Geweld >

> **Alle kinderen hebben recht op bescherming tegen kindermishandeling en verwaarlozing. Die bescherming begint bij preventie. We moeten (..) ervoor zorgen dat kinderen ook daadwerkelijk worden bereikt. Anders wordt er geen kind minder mishandeld.** Kinderombudsman Margrite Kalverboer

Nieuwsbericht: Gemeenten doen meer aan preventie kindermishandeling, bereik onduidelijk >

> DRIE REACTIES OP HET PROGRAMMA SWING

'Ik ben erg geïnspireerd door het SWING-project de Stem van de cliënt – een manier van werken waarbij cliënten kunnen kiezen tussen twee hulpverleners. Dat is misschien ook iets voor ons.' (Kris van Weegberg van Jeugdzorg Brabant)

'Als lid van de stuurgroep van de SWING-projecten ben ik trots en blij met de uitkomsten. Het laat zien dat het jeugdveld in staat is samen te vernieuwen.' (Marianne Verhage-Van Kooten, wethouder in de gemeente Huizen)

'Hulde aan alle professionals en dank aan alle gemeenten. Zij hebben in elf projecten laten zien hoe zoveel mogelijk kinderen veilig en zo mogelijk thuis opgroeien, met zo min mogelijk drang en dwang.' (Victor Everhardt wethouder Utrecht)

Nieuwe jeugdbescherming

Zoveel mogelijk kinderen groeien veilig en zo 'thuis' mogelijk op met zo min mogelijk dwang. Dat is een belangrijke ambitie van de nieuwe jeugdbescherming. In het SWING-programma, dat startte in 2015, werkten burgers, familie en hun netwerk in elf projecten twee jaar samen aan innovatieve aanpakken. Denk aan samenwerken bij complexe scheidingen of het keren van delictgedrag van een jeugdige. Het Nederlands Jeugdinstituut verzorgde het programmamanagement van SWING evenals de website www.nieuwejeugdbescherming.nl.

Wat blijkt uit de evaluatie? De SWING-projecten leiden tot betere samenwerking tussen lokale teams en de jeugdbescherming, sneller passende hulp voor jeugdigen en meer betrokkenheid van burgers. Ans van de Maat, voorzitter directie Nederlands Jeugdinstituut, overhandigde het eindrapport aan de Utrechtse wethouder Victor Everhardt, tevens voorzitter van de VNG-subcommissie Jeugd. Dat deed zij tijdens het slotsymposium De jeugdbescherming van morgen op 18 september 2017 in Nieuwegein.

Internationale samenwerking en uitwisseling

Wat kunnen we leren van andere landen als het gaat om de zorg voor de jeugd? En wat kunnen andere landen leren van Nederland? Een heleboel, blijkt steeds weer. Internationale samenwerking en uitwisseling van kennis en ervaringen heeft het NJi dan ook hoog in het vaandel staan. Ook in 2017 organiseerden we meerdere inspiratiereizen en bijeenkomsten naar en met onze buitenlandse vakgenoten. Een impressie van de activiteiten.

Jongeren hebben steeds meer last van prestatiedruk

Wat hebben jongeren met psychische problemen nodig om naar school te blijven gaan? Dat was de hamvraag tijdens de derde en laatste peer learning 'Participation of young people with mental health issues' in Rotterdam, van 29 november tot 1 december 2017. Ruim veertig deelnemers uit negen landen – waaronder Malta, Finland en Schotland – namen deel.

Wat hebben jongeren met psychische problemen nodig om naar school te blijven gaan?

Doel: elkaar inspireren over de participatie van jongeren met psychische problemen en het formuleren van aanbevelingen. Jongeren hebben steeds meer last hebben van prestatiedruk, zo bleek uit de dialoog. Een andere uitkomst: niet alle psychische problemen van jongeren zijn individueel en dit vraagt dus ook om een maatschappelijke oplossing. De peer learning werd georganiseerd door het Nederlands Jeugdinstituut op verzoek van het ministerie van VWS. **Lees meer >**

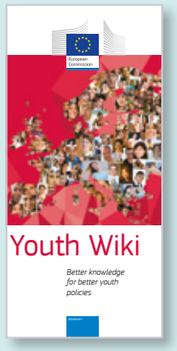

Lancering Youth Wiki

December 2017 werd de Europese Youth Wiki officieel gelanceerd tijdens een conferentie in Brussel. De digitale encyclopedie over nationaal jeugdbeleid beslaat de acht werkthema's uit de 2010-2018 EU Youth Strategy. Doel: de Europese samenwerking op het gebied van jeugd bevorderen en evidence-based besluitvorming ondersteunen.

De Youth Wiki bevat betrouwbare en vergelijkbare informatie over onderwerpen als educatie en training, werkgelegenheid en ondernemerschap, gezondheid en welzijn, vrijwilligerswerk, creativiteit en cultuur en sociale inclusie. De informatie wordt regelmatig geactualiseerd door nationale correspondenten. In Nederland is dit het Nederlands Jeugdinstituut. Momenteel doen 27 landen mee. De verwachting is dat dit aantal toeneemt.

Inspiratiereizen Zweden en Schotland

Hoe geeft Zweden preventie vorm binnen jeugdhulp en onderwijs? Om die vraag draaide het tijdens de inspiratiereizen naar Zweden. Het Nederlands Jeugdinstituut organiseerde deze reizen in 2017 voor zorgaanbieders, onderwijsprofessionals en beleidsmakers van gemeenten.

Zweden is een land met een sterke focus op preventie in de zorg voor jeugd. Het Zweedse beleid kenmerkt zich door een preventieve insteek en de gemeente als vanzelfsprekende regisseur. De reizen waren een dan ook inspiratie voor gemeenten om actief aan de slag te gaan met hun preventie-beleid. Zo gaat de gemeente Delft meewerken aan de introductie van Skolfam, een interventie om pleegzorg-kinderen te ondersteunen in het onderwijs.

De gemeente als vanzelfsprekende regisseur in Zweden

Najaar 2017 organiseerden we tevens een inspiratiereis naar Schotland. Bij de Schotse aanpak 'Getting it right for every child' gebruiken alle professionals – van kinderopvang, jeugd-zorg tot beleidsmakers – dezelfde taal. Het welbevinden van het kind en de juiste hulp op het juiste moment staan voorop, evenals partnerschap van jeugd, ouders en hulpverleners.

Lees meer >

Wat werkt bij de aanpak van loverboys en mensenhandel?

De problematiek rond loverboys is veel landen een doorn in het oog. Loverboys palmen meisjes of jongens in met verleidingstechnieken, manipulaties, chantage en geweld. De meeste slachtoffers van loverboy-technieken worden gedwongen tot prostitutie.

Op verzoek van het ministerie van VWS organiseerde het Nederlands Jeugdinstituut in 2017 een internationale expertmeeting over de hulp aan slachtoffers van loverboys. De expertmeeting stond in het teken van 'wat werkt' in de hulp aan meisjes-slachtoffers mensenhandel/loverboys. Daarbij werd expertise uit Engeland en Vlaanderen 'ingevlogen'.

De expertmeeting stond in het teken van kennis-uitwisseling tussen de circa vijftig deelnemers. Denk aan kennis over vroegsignalering en outreachend werken, eerste hulp tot nazorg en gesloten opvang in relatie tot re-integratie. De expertmeeting richtte zich vooral op zorgaanbieders in Nederland met een gespecialiseerd aanbod voor meisjesslachtoffers. Ook waren er enkele vertegenwoordigers van gemeenten en brancheorganisaties aanwezig.

Reacties van deelnemers:
'Nieuwe inzichten in werkzame elementen, zoals time out, meer supervisie en intervisie, de 'lange adem'
'Een interessant inkijkje in de praktijk in het buitenland'
'De expertmeeting heeft me op ideeën gebracht hoe we de hulpverlening richting deze meiden kunnen verbeteren'

Lees meer >

(Kosten)effectiviteit en integrale jeugdhulp

Wat levert jeugdhulp op en wat kost het om die resultaten te behalen? Inzicht in die vragen is nodig om binnen de beschikbare gemeentelijke budgetten zoveel mogelijk kinderen en gezinnen te helpen. Effectiviteit van interventies op het gebied van jeugdhulp en preventieve, integrale ondersteuning stond in 2017 hoog op de agenda van het Nederlands Jeugdinstituut.

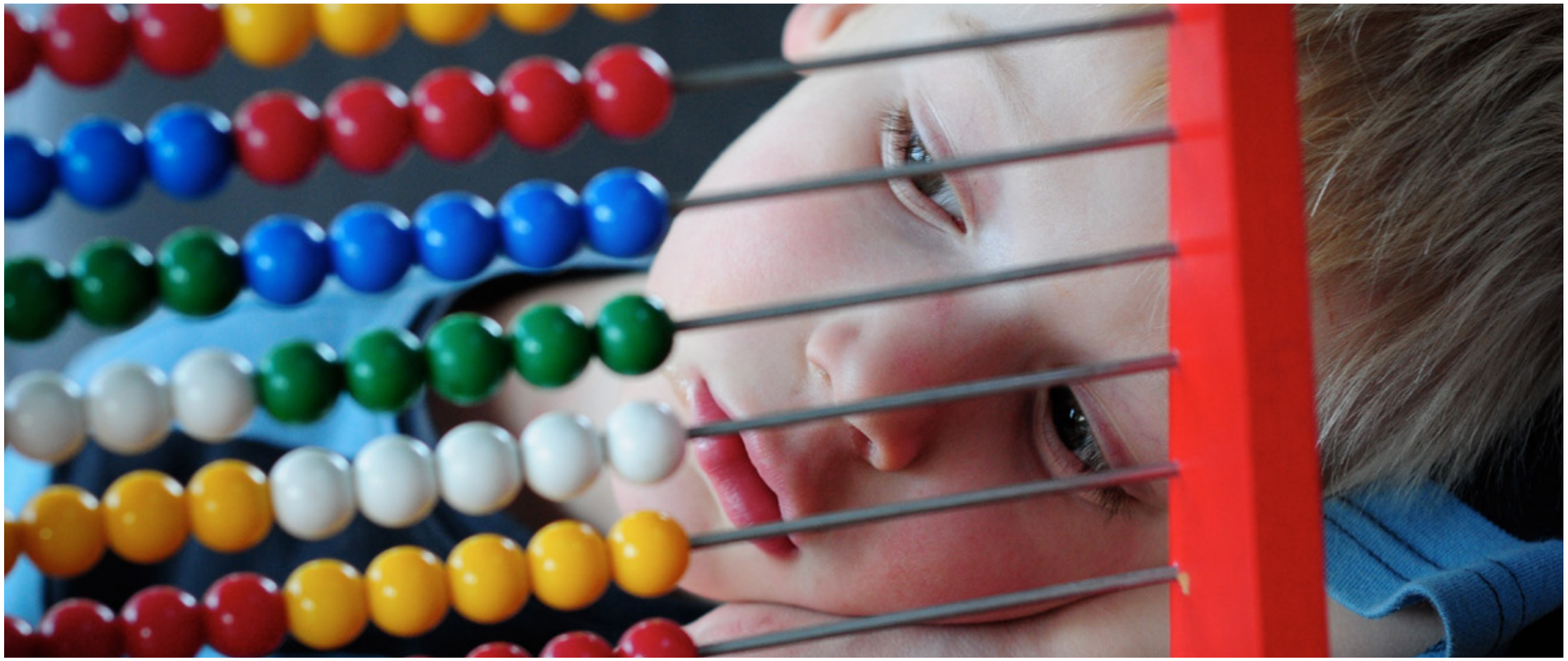

Werkzame elementen

Er zijn veel goede en effectieve interventies om in te zetten bij angst en depressie, gedragsproblemen, ADHD, sociale weerbaarheid, opvoedonzekerheid van ouders en ernstige opvoedproblematiek. Zonmw financiert sinds 2015, mede op advies van het Nederlands Jeugdinstituut, onderzoek naar de werkzame elementen in deze interventies. Zes onderzoeksconsortia voeren dit vierjarige onderzoek uit. Het Nederlands Jeugdinstituut is aangesloten bij de consortia en heeft een adviserende rol. Zo pleitten wij voor een aansluitende manier van onderzoek door de consortia. Dan zijn de resultaten straks onderling vergelijkbaar en kunnen ze op dezelfde wijze geïmplementeerd worden. De uitkomsten van het onderzoek zijn vanaf 2019 beschikbaar voor professionals die met jeugd werken. Het Nederlands Jeugdinstituut zal – in samenwerking met de consortia en Zonmw – zorgen voor de landelijke implementatie van de onderzoeksresultaten.

Kijk op de website voor meer informatie over werkzame elementen >

Flexibel én evidence based werken

3 vragen aan

Machteld Zwikker, adviseur Effectiviteit bij het Nederlands Jeugdinstituut.
Over? Het door ZonMw gefinancierde onderzoek naar de werkzame elementen in interventies op het gebied van angst en depressie, gedragsproblemen, ADHD, sociale weerbaarheid, opvoedonzekerheid van ouders en ernstige opvoedproblematiek.

1 Waarom is dit onderzoek nodig?
Er zijn zoveel interventies op deze thema's dat professionals vaak door de bomen het bos niet meer zien. Wat is bijvoorbeeld de meeste effectieve interventie bij angst voor een bepaalde leeftijdsgroep? Of bij een combinatie van angst en depressie? Er is meer helderheid nodig.

2 Hoe pakken professionals dit nu dan aan?
Vaak zetten zij al diverse elementen in uit het grote aanbod van interventies. Jeugdprofessionals hebben, heel begrijpelijk, behoefte aan meer flexibiliteit dan interventies vaak bieden. Kiezen voor onderdelen doen ze vanzelfsprekend op basis van hun professionaliteit en naar eer en geweten. Maar je kunt je afvragen of de elementen van interventies die zij inzetten dan ook effectief zijn.

3 Hoe gaat dit onderzoek professionals helpen?
Het onderzoek .gaat professionals helpen om nog meer gericht voor een aanpak te kiezen.Tegelijk ondersteunt het hen om effectief en evidence based te werken met elementen van interventies. Het levert onder meer kennis op over de gemeenschappelijke elementen in bestaande effectieve interventies en over noodzakelijke elementen bij bepaalde problemen. Het Nederlands Jeugdinstituut gaat de kennis straks laagdrempelig aanbieden, op een manier die professionals in de praktijk ondersteunt. In 2017 hebben we hiervoor de eerste plannen gesmeed met de zes consortia. We denken aan een tool voor professionals bij het maken van een keuze voor een interventie of elementen daarvan.

Databank Effectieve Jeugdinterventies

Wat werkt het best in welke situatie? In de databank Effectieve Jeugdinterventies staan goed onderbouwde en effectieve jeugdinterventies die in Nederland worden ingezet. De bedoeling van deze databank is een overzicht bieden van erkende jeugdinterventies en stimuleren dat interventies verder worden verbeterd door de ontwikkelaars en onderzoekers samen.
Deze databank wordt beheerd door het Nederlands Jeugdinstituut. Daarnaast voeren we het secretariaat ter ondersteuning van de erkenningscommissie bij het beoordelen van de interventies.

Aantal erkende interventies groeit
De databank Effectieve Jeugdinterventies bestaat nu uit 249 programma's voor hulp bij opgroeien en opvoeden, met een beoordeling 'goed onderbouwd' of 'effectief'. Het aantal erkende interventies groeit elk jaar. In 2017 zijn er in totaal 73 interventies beoordeeld door een van de volgende deelcommissies van de databank:

- Deelcommissie jeugdzorg en psychosociale/pedagogische preventie
- Deelcommissie ontwikkelingsstimulering, onderwijsgerelateerd aanbod en jeugdwelzijn
- Deelcommissie justitiële interventies

Klimmen op de interventieladder
Elke vijf jaar worden de interventies herbeoordeeld op actualiteit en inhoud. Daarnaast worden er ook interventies aangeboden voor herbeoordeling op basis van recent onderzoek. Een deel hiervan is daadwerkelijk een niveau hoger geklommen op de interventieladder van de databank. Zoals bijvoorbeeld de Tom Training, die ging van 'goed onderbouwd' zelfs naar 'effectief volgens goede aanwijzing'.

Evaluatie erkenningstraject
In 2017 vond een uitgebreide evaluatie van het erkenningstraject plaats. De resultaten verschijnen medio 2018.

Nieuwsbericht op www.nji.nl van 7 februari 2017

> NIEUWE INTERVENTIES OPGENOMEN IN DE DATABANK

De Erkenningscommissie Interventies heeft de interventie Pak Aan erkend als goed onderbouwd. Video-feedback Intervention to Promote Positive Parenting and Sensitive Discipline (VIPP-SD) is erkend als 'effectief volgens sterke aanwijzingen'.

Pak Aan is een cognitief-gedragstherapeutische groepsbehandeling voor kinderen van 9 tot 13 jaar om depressieve klachten te verminderen. Een belangrijke methodiek die wordt geleerd en geoefend is probleemoplossend denken.

VIPP-SD geeft feedback op video-opnamen van interacties tussen ouders en kinderen tot en met 6 jaar met als doel gedragsproblemen te voorkomen of te verminderen door opvoedingsvaardigheden van ouders te versterken met aandacht voor positieve interactie.

De Erkenningscommissie Jeugdinterventies kan interventies erkennen op vier niveaus: 'goed onderbouwd' of 'effectief' volgens eerste, goede of sterke aanwijzingen. Erkende interventies worden opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut.

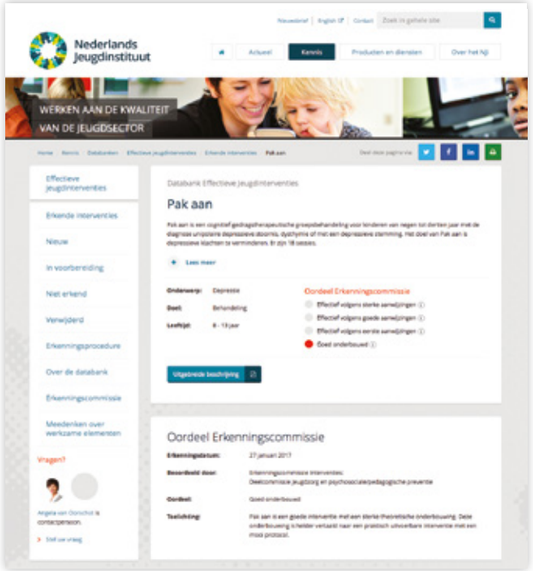

'Pak aan is een goede interventie met een sterke theoretische onderbouwing. Deze onderbouwing is helder vertaald naar een praktisch uitvoerbare interventie met een mooi protocol.'

Jeugdhulp in gezinsvormen

Kinderen groeien bij voorkeur zo 'thuis mogelijk' op, zo stelt de Jeugdwet. Liefst thuis en anders in een pleeggezin of gezinshuis. Het Nederlands Jeugdinstituut ondersteunt de jeugdsector en gemeenten hierbij. In 2017 publiceerden wij – samen met de VNG, de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen en Jeugdzorg Nederland – de handreiking Ruimte voor jeugdhulp in gezinsvormen. De handreiking beschrijft vijf ontwikkelpunten voor gemeenten voor succesvol beleid rond jeugdhulp in gezinsvormen. Daarnaast verscheen in 2017 de methodiek 'Pleegzorg begeleiden is een vak!'. De methodiek gaat in op alle fases van het pleegzorgproces – van uithuisplaatsing tot terugplaatsing naar huis of toewerken naar zelfstandigheid. 'Pleegzorg begeleiden is een vak!' is ontwikkeld door PI Research en het Nederlands Jeugdinstituut.

> VIJF ONTWIKKELPUNTEN VOOR GEMEENTEN BIJ BELEID ROND JEUGDHULP IN GEZINSVORMEN

1. Neem met elkaar verantwoordelijkheid en bepaal het parcours.
2. Creëer ontwikkelruimte en werk samen aan innovatie.
3. Verbind informele hulp met jeugdhulp in gezinsvormen.
4. Zorg voor een sterke ondersteuningsstructuur en doe wat werkt.
5. Zorg voor eenvoud en duidelijkheid in regels en financiën.

> ALMERE ZOEKT PLEEGOUDERS

De gemeente Almere heeft een lokale wervingscampagne opgezet om kinderen binnen Almere zo veel mogelijk in pleeggezinnen in Almere op te vangen. De kinderen hoeven hierdoor niet hun school, sportclub, vriendjes kwijt te raken door plaatsing in een ander deel van de provincie. (Uit: Ruimte voor jeugdhulp in gezinsvormen)

Het NJi werkte mee aan een methodiekhandleiding 'Pleegzorg is een vak!' voor pleegzorgbegeleiders. Ook maakte het NJi een animatie over dit onderwerp >

Vakmanschap

Kinderen, jongeren en gezinnen moeten kunnen rekenen op hulp van vakbekwame professionals. Professionals die samen met het gezin een goede afweging maken over de best passende en meest effectieve ondersteuning, hulp of zorg. Hun vakmanschap uit zich in een samenspel van professioneel handelen, zicht op resultaten en reflectie op hun handelen. In 2017 leverde het Nederlands Jeugdinstituut een grote bijdrage aan de professionaliseringsbeweging in het jeugdveld. Daarnaast inspireerden we professionals om met reflectie aan de slag te gaan.

ReflectieLabs

Reflectie op het werk levert een positieve bijdrage aan de kwaliteit van de hulp die professionals kunnen bieden. Het is een belangrijk instrument om te blijven leren, het eigen handelen te verbeteren en de eigen werkervaring te verdiepen. Door te reflecteren werkt de professional continu aan verbetering van het eigen functioneren en de aansluiting op kinderen, jongeren en hun ouders. In 2017 heeft het Nederlands Jeugdinstituut laten zien hoe gevarieerd, eenvoudig én leuk reflecteren kan zijn.

Daar zijn we achter gekomen door in 2017 een aantal ReflectieLabs te organiseren met en voor jeugdprofessionals. We hebben daarbij gekozen voor een aantal fysieke bijeenkomsten, gekoppeld aan een online leeromgeving. In die bijeenkomsten én in hun dagelijkse praktijk probeerden deelnemers diverse manieren van reflectie uit. Door hun ervaringen weten we nu wat werkt en weten we ook welke vormen van reflectie gemakkelijk in de dagelijkse praktijk te gebruiken zijn. Die kennis delen we in 2018 breed met het werkveld.

Voorbeeld van een reflectie-kaartje (voor- en achterzijde)

Heb jij vandaag al de tijd genomen voor reflectie?

> **Meer weten?** www.nji.nl/reflectie

Overzicht van de richtlijnen

	ADHD	Crisisplaatsing	Ernstige gedrags-problemen
Kinder-mishandeling	KOPP	Middelen-gebruik	Multi-probleem-gezinnen
Pleegzorg	Problema-tische gehechtheid	Residentiële jeugdhulp	Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp
Scheiding en problemen van jeugdigen	Seksuele ontwikkeling	Stemmings-problemen	Uithuis-plaatsing

Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

Betrek jij de richtlijnen in je werk? De jeugd-professional van nu beslist samen met de jeugdige en zijn of haar netwerk over de best passende hulp. Het Programma Richtlijnen jeugd-hulp en jeugdbescherming, helpt professionals en cliënten op weg.

Op www.richtlijnenjeugdhulp.nl staan nu 14 richt-lijnen uitgewerkt. In 2017 werd gestart met de Richtlijn Seksuele ontwikkeling en herziening van de Richtlijn Ernstige gedragsproblemen. Ook was er veel aandacht voor de plek van de Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming in het hbo-onderwijs. Wij legden in 2017 tevens zo'n achttien werkbezoeken af aan jeugdhulpaanbieders en wijkteams die (willen) werken met de Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming.

Samen optrekken met professionals en organisaties vinden we belangrijk. In de werkbezoeken gingen we met een organisatie of team aan de slag met een eigen vraagstuk. Dit gaf hen en onszelf veel informatie en inspiratie. Sinds de start van het programma leren organisaties al van elkaar in het Netwerk Richtlijnen jeugdhulp en jeugd-bescherming. Inmiddels nemen daaraan 144 organisaties deel. Een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar.

> **Na een netwerkbijeenkomst ga ik altijd naar huis met een hoofd vol nieuwe ideeën.**
> **Aanjager**

Interview met Ghita Zwier

> ONBEWUST BEKWAAM

Ghita Zwier, gedragswetenschapper bij Regiecentrum Bescherming en Veiligheid in Friesland, ervaarde de richtlijnen als waardevol toen ze met een collega voor een moeilijk dilemma stond.

'We hadden een casus van een jongen van 14 jaar met een autisme-spectrumstoornis. Tussen de ouders is sprake van een langdurige complexe echtscheiding. De jongen had een omgangsregeling met zijn vader, maar weigerde naar zijn vader toe te gaan. (...) Uiteindelijk is een ondertoezichtstellingsmaatregel uitgesproken.'

De interventies die de gezinsvoogd had ingezet, hadden niet het gewenste effect. De jongen vroeg nadrukkelijk om zijn wens te respecteren om geen contact te hebben. Gaan we wel of niet door met het inzetten van interventies gericht op herstel van de omgang? Dat is nogal een ingrijpend besluit, omdat het gaat over het contact met een van de biologische ouders. (..) Dus ik zei: laten we de richtlijnen erbij pakken.

We deden dat vooral om de kernbeslissing goed te kunnen wegen en onderbouwen. Maar met de richtlijnen konden we ook goed reflecteren op wat we tot dat moment gedaan hadden. En toen bleek dat we vanaf de start van de maatregel volgens de richtlijnen 'Samen beslissen' en 'Scheiding en problemen van jeugdigen' hadden gewerkt. We waren eigenlijk onbewust bekwaam.

Lees het hele blog >

> SLEUTELS TOT CLIËNTGERICHT WERKEN

Een van de sleutels tot betere hulp is samen met kinderen, jongeren, jongvolwassenen en (pleeg)ouders zoeken naar oplossingen voor de hulpvraag, en ook samen aan die oplossingen bijdragen. Wat vraagt dat in de praktijk van jeugdhulpverleners en cliënten? Wat heb je (van elkaar) nodig om samen te komen tot een goede aanpak? In een serie filmpjes geven cliënten en professionals adviezen.

Bekijk de filmpjes hier >

Professionalisering jeugdhulp en jeugdbescherming

Samenwerken om de kwaliteit van hulp aan kinderen en jongeren te verbeteren. Dat is het doel van het Programma Professionalisering Jeugd-hulp en Jeugdbescherming. Sinds de start van het programma is het Nederlands Jeugdinstituut als een van de partners nauw betrokken. 2017 stond in het teken van implementatie.

Zo kregen bezoekers van de vele georganiseerde regionale informatiebijeenkomsten actuele informatie over onder andere beroepsregistratie, cliëntgericht werken en professionele autonomie. In de coördinatie van die bijeenkomsten speelde het Nederlands Jeugdinstituut een grote rol. Bijvoorbeeld door het train-de-trainers traject te verzorgen voor sprekers en workshopleiders. In 2018 volgen er nog meer regionale informatie-bijeenkomsten. Alle informatie en tools die tijdens deze bijeenkomsten verspreid worden zijn te vinden op deze site.

Ook ondersteunde het programma zes gemeenten en zes instellingen in hun lokale ontwikkelvraag om de transformatie vorm te geven. Dit levert bijvoorbeeld op het gebied van cliëntgericht werken bijzondere inzichten en materialen op waarmee professionals aan de slag kunnen.

Evenementen

Ontmoeten, kennisdelen en ervaringen uitwisselen maken een belangrijk deel uit van de activiteiten van het Nederlands Jeugdinstituut. Wij organiseren dan ook vaak interactieve en informatieve bijeenkomsten over actuele onderwerpen. Ook zijn wij regelmatig betrokken bij de organisatie en inhoudelijke invulling van landelijke en regionale congressen, lezingen en symposia. Denk aan de Voor De Jeugd Dag en de kick-off van de Week tegen Kindermishandeling. Debatteren, informeren en netwerken. Onmisbare ingrediënten voor een sterke en altijd lerende jeugdsector! Een aantal evenementen uitgelicht.

Ouderschap, daar heb je geen handleiding voor gekregen. En dat terwijl je lesgeeft op misschien wel de moeilijkste school ter wereld.

Igor Ivakic, directeur van het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid

Lezingencyclus

In de lezingencyclus 'Opvoeden en opgroeien tussen wetenschap en praktijk' werden in 2017 twee lezingen gegeven: 'Kinderrechten op de vlucht' en 'Aandacht voor Ouderschap'. Laatstgenoemde thema werd 10 mei 2017 belicht vanuit het perspectief van wetenschap, professional en ouder. 'Ouderschap, daar heb je geen handleiding voor gekregen. En dat terwijl je lesgeeft op misschien wel de moeilijkste school ter wereld', aldus Igor Ivakic, directeur van het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid tijdens de lezing. Lees meer >

Voor de Jeugd Dag 2017

De Voor de Jeugd Dag werd in 2017 voor de vijfde keer gehouden. Ruim 1500 bezoekers waren maandag 6 november te gast op de Voor de Jeugd Dag in de Amsterdamse Westergasfabriek. Staatssecretaris Paul Blokhuis van het ministerie van VWS opende de dag. De dag is een initiatief van de ministeries van VWS, JenV en OCW en de VNG en wordt uitgevoerd door VNG Congressen en het Nederlands Jeugdinstituut. Lees meer >

We vinden het goed dat er zo'n dag is. Dat er mensen zijn die willen dat het voor kinderen beter wordt en dat ze ook een stem krijgen.

Charlize en Mirte, kinderburgemeester en loco-kinderburgemeester van Leeuwarden op de Voor de Jeugd Dag

Mulock Houwer-lezing 2017

Kees Bakker, voormalig bestuurder van het Nederlands Jeugdinstituut, verzorgde 16 november 2017 de zevende Mulock Houwer-lezing. In zijn lezing reflecteerde Bakker op de vraag of het er tegenwoordig beter voorstaat met het leven en de opvoeding in tehuizen. Lees meer >

Hoofdstuk 8

Ondersteuning transformatie

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de zorg voor de jeugd. Hoe kunnen zij de zorg voor de jeugd meer nabij, effectiever en minder versnipperd organiseren? Gemeenten ondersteunen bij deze transformatie was ook in 2017 een van onze speerpunten.

> ZO PAKT DEVENTER HET AAN

Deventer is een van de gemeenten die het Nederlands Jeugdinstituut ondersteunt bij het versterken van het jeugdbeleid. Maart 2017 vond de eerste bijeenkomst plaats. De gemeente had alle betrokken partijen uitgenodigd – van GGD en jeugdzorgaanbieders tot onderwijs en veiligheid. 'Wij zijn al langer gewend om met alle partijen het jeugdbeleid te bespreken. Door kennis te delen ontstaat meer draagvlak', zegt programma-manager Jeugd en onderwijs Pieter Folkeringa. Het Nederlands Jeugd-instituut presenteerde cijfers. In Deventer is het aantal kinderen met overgewicht hoger dan het landelijk gemiddelde, zo bleek. Dat geldt ook voor angststoornissen en kindermishandeling. De gemeente besloot vervolgens om meer te focussen op kwetsbare gezinnen met meerdere problemen.

Kwaliteitskompas

Het Kwaliteitskompas helpt gemeenten om in zes stappen zicht en grip te krijgen op de realisatie van hun transformatiedoelen. In 2017 is de toepasbaarheid van het kwaliteitsmodel verbeterd en in overleg met stakeholders omgedoopt tot Kwaliteitskompas. Diverse gemeenten hielpen wij aan de hand van het kompas om grip te krijgen op hun jeugdbeleid. Ook verschenen verschillende artikelen hierover in Binnenlands Bestuur.

Meer over het Kwaliteitskompas >

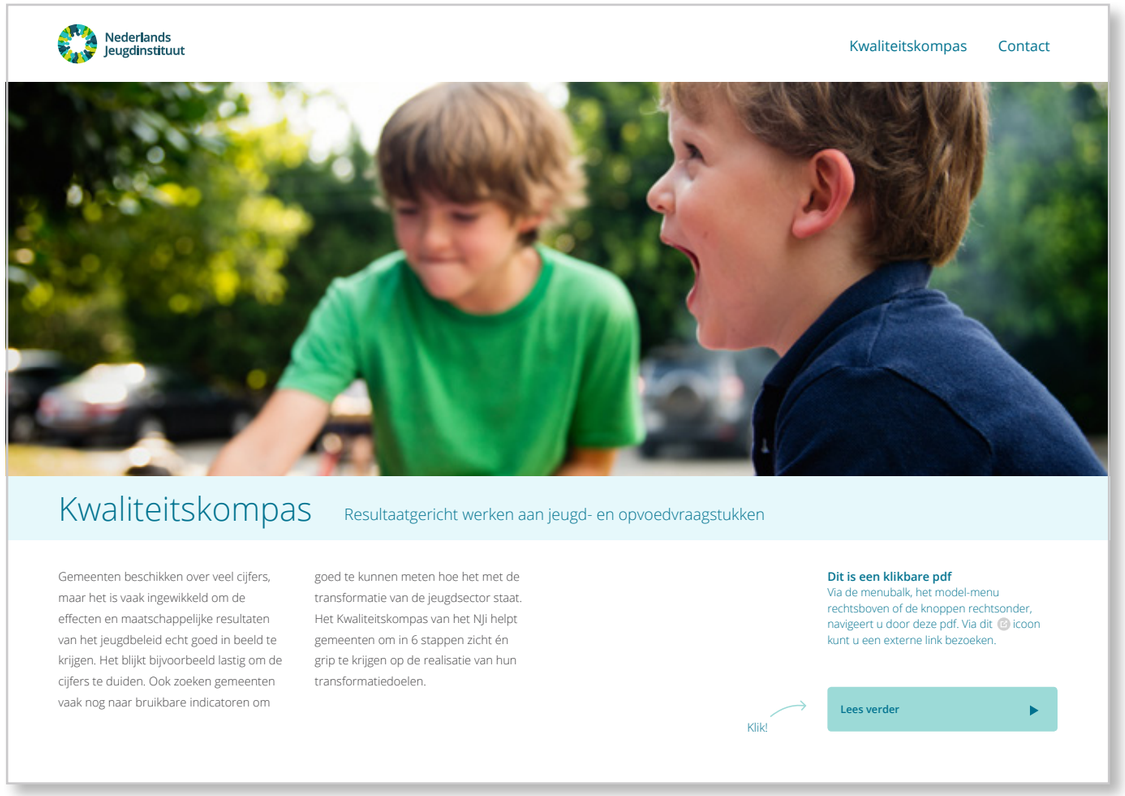

Nederlands Jeugdinstituut

Kwaliteitskompas Contact

Kwaliteitskompas Resultaatgericht werken aan jeugd- en opvoedvraagstukken

Gemeenten beschikken over veel cijfers, maar het is vaak ingewikkeld om de effecten en maatschappelijke resultaten van het jeugdbeleid echt goed in beeld te krijgen. Het blijkt bijvoorbeeld lastig om de cijfers te duiden. Ook zoeken gemeenten vaak nog naar bruikbare indicatoren om goed te kunnen meten hoe het met de transformatie van de jeugdsector staat. Het Kwaliteitskompas van het NJi helpt gemeenten om in 6 stappen zicht én grip te krijgen op de realisatie van hun transformatiedoelen.

Dit is een klikbare pdf
Via de menubalk, het model-menu rechtsboven of de knoppen rechtsonder, navigeert u door deze pdf. Via dit icoon kunt u een externe link bezoeken.

Klik!

Lees verder

Met onze aanpak kunnen gemeenten hun resultaten zichtbaar maken en zo zelf een kwaliteitscyclus doorvoeren.

Erik Jan de Wilde, Nederlands Jeugdinstituut in *NJij?*

De Jongvolwassenentop

Als coördinator van Aanpak 16-27 heeft het Nederlands Jeugdinstituut samen met het Rijk, VNG, gemeenten, Divosa en Movisie de problematiek van jongvolwassenen verder op de kaart gezet. Dit is onder andere gedaan via de website 16.27.nl, een maandelijkse nieuwsbrief, een toolkit voor professionals en gemeenten en artikelen op bijvoorbeeld Sociaal Web en in Binnenlands Bestuur.

Eind november was het NJi mede-organisator van de Jongvolwassenen-top, waar bestuurders uit het onderwijs, zorg, gemeenten, het Rijk en werkgevers- en werknemers-organisaties in gesprek gingen met elkaar én met jongeren. Tijdens deze top stond voor het eerst niet het verkokerde aanbod maar het leven van de jongeren centraal, en alle hobbels en problemen die zij tegenkomen bij school, werken, wonen, regelzaken, veiligheid en zorg. Dit is erg belangrijk, omdat jongeren in een kwetsbare positie bekneld kunnen raken in structuren en systemen. Vooral in de levensfase van 16 tot 27 blijkt dit erg lastig: jongeren krijgen dan met alle facetten van het leven te maken krijgen. Denk aan werk en inkomen, huisvesting, onderwijs, zorg en veiligheid.

Naar het magazine >

Als je de mogelijkheid hebt om het verschil te maken voor jongeren, doe het! Ook al past het misschien niet lekker in een verordening. HUGO DE JONGE (VWS)

Mooi dat het vandaag ging over wat er allemaal wél kan. Durven denken in kansen.
CORINE DIJKSTRA (GEMEENTE GOUDA)

We moeten het echt met elkaar doen, met al deze verschillende partijen.
HANNEKE BERBEN (ROC NIJMEGEN)

De Jongvolwassenentop van 27 november 2017 in beeld en in quotes

Hoofdstuk 9

Monitoring en onderzoek

Het NJi ontwikkelt en beheert diverse monitors die op landelijk of regionaal niveau kerngetallen over de jeugd presenteren. Denk aan de monitoren Pleegzorg en Aanpak Kindermishandeling en Huiselijk Geweld. Monitoring en onderzoek zijn belangrijk om de kwaliteit in de jeugdsector te toetsen, verbeteren en borgen. Wat gaat er goed en wat kan er beter? Die informatie is vaak de motor achter een leer- en verbetercyclus in de jeugdsector. Ook in 2017 stond dit hoog bij ons op de agenda.

Multiprobleemgezinnen in Nederland

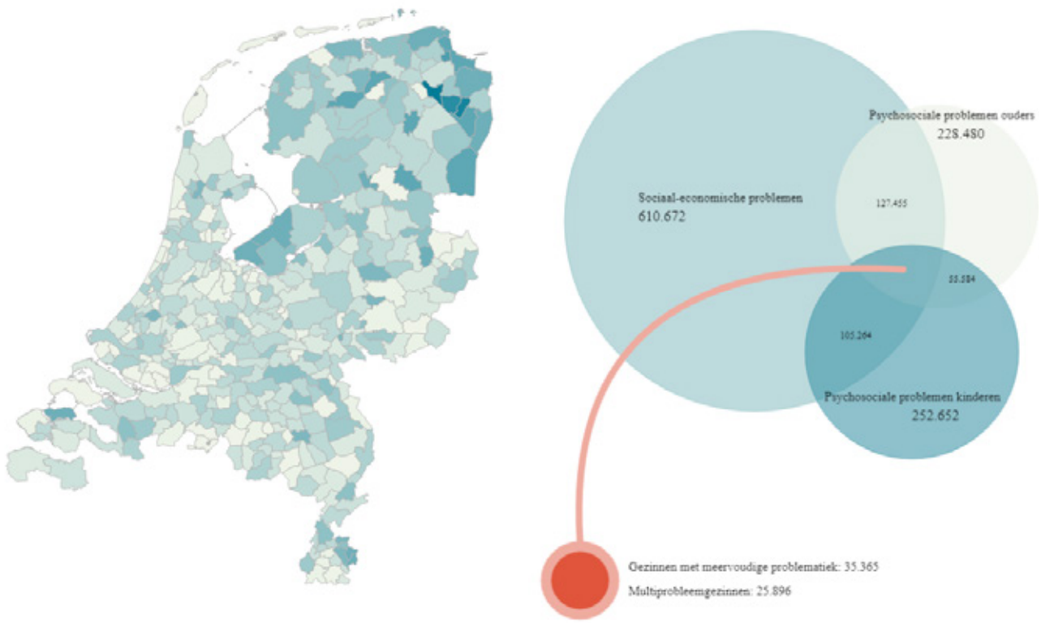

Programma Data Jeugd

Relevante cijfers maken, benutten en deze kennis delen. Daarom draaide het bij de inrichting van het datawarehouse binnen het programma Data Jeugd in 2017. Denk aan data over jonge thuiszitters, jeugdzorg in combinatie met onderwijs, jeugd in gezinnen met hardnekkige problematiek en modellen voor jeugdzorggebruik en psychische problematiek. Daarbij betrekken we ook andere organisaties, zoals het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING). Ons overzicht van 'wie monitort landelijk wat bij wie en wanneer' werd tevens geactualiseerd in 2017. Daarnaast richtten we ons kennisdossier Monitoring op de website in 2017 opnieuw in. Dit komt medio 2018 online te staan.

Meer over monitoring:
www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Monitoring

Staat van de Jeugd

In 2017 werkte het Nederlands Jeugdinstituut aan een verzameling historische en actuele cijfers over de jeugd – zowel in een regionale als een internationale context. Onze toegevoegde waarde zit vooral in de inhoudelijke duiding van de cijfers. Wat zegt dit over de ontwikkeling van de sector? Lokale beleidsmakers kunnen de cijfers en hun duiding gebruiken als referentiekader. Het project loopt nog door in 2018. Daarnaast droeg het Nederlands Jeugdinstituut in 2017 bij aan het consortium 'Staat van de Volksgezondheid en Zorg', waarin wij beknopte input leveren voor het jeugddeel.

Gemeenten en regio's kunnen straks een eigen weging maken van wat belangrijk is.

Toelichting op kaart en cijfers

In de landkaart zijn de gemeenten gekleurd op basis van het percentage multiprobleemhuishoudens van het totaal aantal huishoudens in de betreffende regio. Hoe donkerder, hoe hoger het percentage.

De grafiek geeft de absolute aantallen in de geselecteerde regio en de mate van overlap tussen de drie domeinen van problematiek.

De aantallen in de cirkel onderaan betekenen:
- Gezinnen met meervoudige problematiek: aantal gezinnen waarin problemen spelen in elk van de drie domeinen.
- Multiprobleemgezinnen: aantal gezinnen met meervoudige problematiek, waar al langer dan 3 jaar sprake is van ondersteuning of hulp.

Projectleider Erik Jan de Wilde over Staat van de Jeugd

> 'HET ZWARTE GAT VAN DE CIJFERS TRANSPARANT MAKEN'

'Gemeenten kloppen vaak bij het Nederlands Jeugdinstituut aan voor duiding. Er komen allerlei cijfers beschikbaar, bijvoorbeeld via CBS Statline en Waarstaatjegemeente.nl van de VNG. Sommige gemeenten doen ook eigen onderzoek en brengen tot op postcodeniveau cijfers in kaart. Die overvloed aan gegevens leidt niet altijd tot gefundeerde besluiten.

Daarom zijn we in 2017 begonnen aan een verzameling van historische en actuele cijfers over jeugd. Staat van de Jeugd gaat over het duiden van cijfers voor gemeenten in drie belangrijke domeinen: veiligheid, gezondheid en participatie. We kijken breed. Niet alleen naar onderwerpen als jeugdhulp, jeugdwelzijn en kindermishandeling, maar ook naar verkeersveiligheid en luchtkwaliteit. Onderwerpen waar je als gemeente beleid op kunt voeren.

Al die gegevens bieden we zo visueel mogelijk aan, met weinig getallen maar veel duiding. Zodat je in één oogopslag ziet hoe je gemeente of regio ervoor staat. En hoe je het doet in vergelijking met andere gemeenten, andere regio's, de rest van het land en internationaal. Het zwarte gat van de cijfers willen we transparant maken. Met de site willen het gesprek bevorderen over bijvoorbeeld jeugdzorggebruik en problematiek, niet alleen binnen, maar ook tussen gemeenten en regio's.

Gemeenten en regio's kunnen straks een eigen weging maken van wat belangrijk is. Ze bepalen zelf welke gegevens ze laten meetellen voor de weging van de veiligheid van kinderen en welke niet. Maar als je dat niet wilt, hóéf je je als gemeente niet in de data te verdiepen.

In 2017 zijn we vooral bezig geweest met het scannen van de beschikbare bronnen. Gegevens moeten bijvoorbeeld over meerdere jaren voor alle gemeenten op gemeenteniveau beschikbaar zijn. Leuke gegevens op provincieniveau, daar heeft een gemeente niets aan.

Die gegevens zijn we in 2018 aan het verwerken. Verder vragen we aan klantbordgroepen of we het voor gemeenten goed hebben ingericht. In de zomer van 2018 hopen we Staat van de Jeugd te lanceren.

Outcome indicatoren

Afrekenen met afrekenen

Het verzamelen van gegevens over de outcome van jeugdhulp is cruciaal voor de kwaliteit van die hulp. Deze gegevensverzameling is niet bedoeld om professionals af te rekenen op hun resultaten. Het voedt het 'verhaal' achter de cijfers. Dat klinkt 'soft', maar het vergt juist moed om hierover het juiste gesprek te voeren.

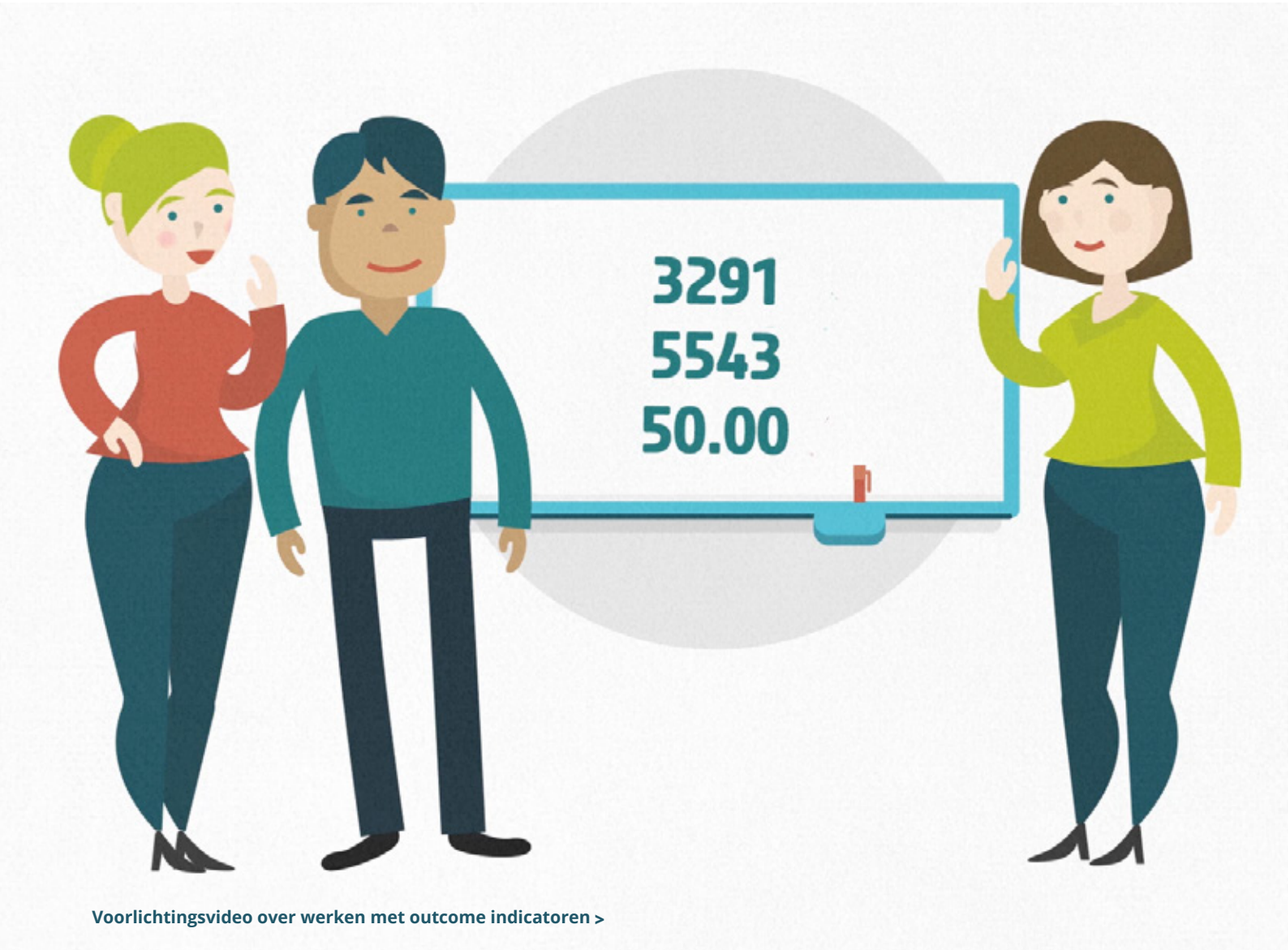

Voorlichtingsvideo over werken met outcome indicatoren >

Een directeur van een instelling voor ambulante jeugdhulp presenteerde cijfers over de outcome aan een wethouder en een onderzoeker. De directeur toonde hoeveel cliënten de hulp voortijdig beëindigen, hoe tevreden de cliënten zijn over het nut van de hulp en bij hoeveel cliënten de problemen zijn afgenomen.

Meer effect mogelijk

Dat was schrikken. Bij nog niet de helft van de cliënten was de problematiek bij einde van de hulp afgenomen. 'Hier komen in de gemeenteraad vast vragen over. Wat moet ik dan zeggen, wat betekent dit?', vroeg de wethouder. 'Nou, de kinderen blijken vaak ernstiger problemen te hebben dan aan het begin is aangegeven', antwoordde de directeur. 'Maar er is meer effect mogelijk als je met betere interventies werkt', relativeerde de onderzoeker.

Al discussiërend kwamen zij tot een verhaal achter de cijfers. Dat leidde tot allerlei inzichten. De wethouder leerde dat jeugdhulp nog niet zo ver is ontwikkeld dat torenhoge succespercentages zijn te verwachten. De onderzoeker zag in dat er voor een deel van de cliënten nog geen goed onderzochte interventies zijn. Tegelijk pikte de directeur op dat haar professionals wellicht te weinig weten van de stand van kennis over wat werkt voor dat andere deel van hun cliënten.

Kritische noten

Het voorbeeld is echt - alleen ging het gesprek niet over echte cijfers. De instelling was gevraagd om te schatten hoe ze zou scoren op de outcome-indicatoren. Alleen dat al ontlokte een zinvol gesprek. Er vond een afstemming van verwachtingen plaats (Welk effect is haalbaar?) en er werden kritische noten gekraakt (Gebruik je wel actuele kennis?).
Maar het gesprek leverde nog iets op. De directeur bekende dat ze de schattingen laag hield omdat ze bang was dat ze hogere scores niet kon waarmaken en ze er dan op afgerekend zou worden. 'Welnee', zei de wethouder, 'wij voeren het verkeerde gesprek als ik je op dit soort cijfers ga afrekenen. Cijfers, verhalen, reflecties en suggesties, daar gaat het om. Precies wat we hier nu doen. Hier leren we van.'

Landelijke afspraken

De komende jaren zullen steeds meer cijfers over voortijdige beëindiging van hulp, tevredenheid over het nut en probleemafname op tafel komen. Echte cijfers. Daar zijn landelijke afspraken over gemaakt.

Die cijfers zullen soms tegenvallen. Het vergt moed om niet te gaan afrekenen, maar om het goede gesprek te voeren. Het voorbeeld laat zien dat het niet de bedoeling moet zijn om een instelling daarop af te rekenen, maar om de cijfers te gebruiken in een gesprek over verwachtingen en mogelijkheden. Dat klinkt soft, maar is het niet. Het vergt juist moed om het goede gesprek aan te gaan.

Bruikbaar instrument

Wij zijn het aan cliënten verplicht om tegen afrekenen op outcome te zijn: het perverteert het systeem. Het wordt verleidelijk om de moeilijkste cliënten als een hete aardappel door te schuiven, omdat je er niet goed mee kan scoren.

Wij zijn het ook aan de professionals verplicht: outcomemonitoring moet niet de zoveelste administratieve verplichting zijn, maar een bruikbaar instrument om de kwaliteit van de hulp te verbeteren. En nog mooier: werken met outcomemonitoring kan andere registraties overbodig maken.

Outcomegegevens vormen rijk materiaal. Ze gebruiken om professionals erop af te rekenen is contraproductief. Het Nederlands Jeugdinstituut wil gemeenten, onderzoekers en jeugdhulpverleners helpen het goede gesprek te voeren. Daarvoor maken we handreikingen, voeren we pilots uit, geven we workshops, nemen we deel aan gesprekken en verzamelen we goede ervaringen. In ons dossier Monitoring leest u hoe meer over werken met outcomegegevens.

Doet u mee?

"Het vergt moed om niet te gaan afrekenen, maar om het goede gesprek te voeren"

Tom van Yperen
Expert jeugdstelsel

Werkveld: Gemeentelijke overheid, Rijksoverheid, Jeugdzorg, Onderzoek en advies

Het Nederlands Jeugdinstituut bood in 2017 ondersteuning aan gemeenten en andere partijen om het werken met outcome indicatoren (geharmonieerde basisset) te positioneren in de inkoop en sturing op resultaat. In dit kader zijn een groot aantal lezingen, workshops en consultaties in het land verzorgd. Er is ook gewerkt aan een voorlichtingsvideo over het werken met outcome indicatoren voor gemeenten.

In de media

De media weten het Nederlands Jeugdinstituut goed te vinden. Radio, televisie, online of print: wij droegen in 2017 bij aan een groot aantal actuele onderwerpen. Denk aan pleegzorg, kindermishandeling, kinderopvang en wachtlijsten in de jeugdhulp. Als kennisinstituut staan we midden in de maatschappij en laten we gevraagd en ongevraagd onze stem horen. We voeden het maatschappelijk debat door kennis te delen en te duiden. Een aantal voorbeelden.

UVandaag, RTV Utrecht
20 november 2017
Wim Gorissen over de
Week tegen Kindermishandeling >

'Ik vind het pedagogisch niet wenselijk dat er zo veel volwassenen op de kinderen zouden letten'

EenVandaag, 17 augustus 2017
Josette Hoex, expert kinderopvang bij het Nederlands Jeugdinstituut, sprak op 17 november 2017 bij EenVandaag over het vierogenprincipe. Dit naar aanleiding van de gebeurtenissen bij BSO Partou in De Bilt, waar een mannelijke medewerker twee kinderen seksuele handelingen bij hem liet verrichten. Volgens Hoex is het niet mogelijk om in de buitenschoolse opvang en kinderopvang altijd vier ogen op elke groep te houden. In 2013 werd dat verplicht gesteld bij alle kinderopvangorganisaties. Hoex: 'De kinderen gaan op de bso uiteen in groepen die elk een andere activiteit gaan doen in een andere ruimte. Het is niet te doen om dan altijd twee volwassenen in elke ruimte te hebben. Bovendien vind ik het pedagogisch ook niet wenselijk dat er zo veel volwassenen op de kinderen zouden letten.'

Meer weten? >

RTL Nieuws, 4 oktober 2017
Peter Nikken over griezelen tijdens
de kinderboekenweek >

'Care-Free'-app helpt kinderen die slachtoffer zijn van kindermishandeling
13 juli 2017
Kinderen die mishandeld worden, weten vaak niet waar ze hulp kunnen krijgen. Daarom ontwikkelde Naomy Rojnik 'Care-Free'. Met deze app kunnen kinderen die mishandeld worden informatie krijgen en hulp vragen.
'Ik ben vroeger zelf mishandeld', vertelt Naomy (24) in Editie NL. 'Toen ik dat meemaakte, waren er nog geen smartphones met hulp-apps. Ik had het wel heel prettig gevonden, want ik wist niet waar ik heen moest. Daarom heb ik deze app ontwikkeld.' 'Zo'n app kan kinderen helpen om hulp te zoeken', reageert Anita Kraak, expert Veilig opgroeien bij het Nederlands Jeugdinstituut. 'Maar wat ik daarbij wel belangrijk vind, is dat we niet de verantwoordelijkheid bij het kind gaan leggen. We zijn er met elkaar verantwoordelijk voor om die cirkel te doorbreken.Zodat kinderen in Nederland gewoon veilig op kunnen groeien.'

Meer weten? >

'Vroeger was de opvoed-strategie absoluter: je mocht als kind iets wel of niet'

Volkskrant, 1 september 2017
De meeste jongeren van 12 tot en met 16 jaar roken niet, drinken (nog) weinig, blowen amper en houden zich nauwelijks bezig met seks. Kortom, de Nederlandse jeugd wordt steeds braver. Overheidsbeleid heeft effect gehad, zo lijkt het. Er is de laatste decennia meer bekend geworden over het effect van bijvoorbeeld alcohol en drugs op de gezondheid van opgroeiende jongeren. Vervolgens zijn er voorlichtingscampagnes opgezet die benadrukken hoe schadelijk deze middelen zijn voor het ontwikkelende puber-brein en -lichaam. Die nadruk op gezondheid is nieuw, aldus Erik Jan de Wilde, expert bij het Nederlands Jeugdinstituut, in de Volkskrant. 'Ouders worden daar ook directer op aangesproken. Dat werkt. Vroeger was de opvoedstrategie ook absoluter: je mocht als kind iets wel of niet. Nu wordt er meer onderhandeld. Jongeren denken meer mee en nemen meer verantwoordelijkheid.'

Lees meer >

NOS Jeugdjournaal, 21 november 2017, Ans van de Maat
over de Week tegen Kindermishandeling >

PULSE MEDIA GROUP VROUW, KIND EN GEZONDHEID VEILIGE OMGEVING 7

Elk kind heeft behoefte aan een veilig (t)huis

Van onze redactie
Auteur: Peter van den Boom

Sommige kinderen kunnen – tijdelijk of permanent – niet bij hun ouders wonen vanwege opvoedproblemen of omdat het thuis te onveilig is. Voor deze kinderen kan plaatsing in een pleegezin of gezinshuis een oplossing zijn. Met de komst van de nieuwe Jeugdwet is er binnen de jeugdzorg veel veranderd en dat leidt soms tot problemen in de uitvoering.

Gemeenten hebben in de Jeugdwet de opdracht gekregen om kinderen die echt niet meer thuis kunnen wonen, zo veel mogelijk in een pleegezin of gezinshuis te plaatsen, vertelt Mariska de Baat, onderzoeker en adviseur effectieve jeugdzorg bij het Nederlands Jeugdinstituut. "Daartoe kunnen ze naar eigen inzicht zorg inkopen. Maar de manier waarop gemeenten dit oppakken verschilt wel."

Gezinssituatie is het beste

Peer van der Helm, lector Residentiële Jeugdzorg aan het Expertisecentrum Jeugd van de Hogeschool Leiden, vult aan: "Tegenwoordig proberen we kinderen zo lang mogelijk bij hun ouders te laten wonen. We vinden dat een pleegezin of gezinshuis de beste plekken zijn om kinderen te laten opgroeien." Maar doordat ze langer thuis wonen, vertonen kinderen die uiteindelijk toch in de pleegzorg terecht komen, vaak forse problematiek. Aanvankelijk is uit onderzoek gebleken dat ontwikkelingsproblemen bij kinderen niet vanzelf overgaan, verwelgt van der Helm. Kinderen moeten kunnen opgroeien in wat hij een 'helend klimaat' noemt. Belangrijk is daarbij dat ze verbondenheid aanleren. Dan volgt er vanzelf weer socialer gedrag. Ten tweede moeten kinderen het gevoel krijgen dat hun leven weer zin heeft. Daarnaast heeft elk kind autonomie nodig: zelf keuzes kunnen maken is erg belangrijk voor de ontwikkeling.

Tekort aan pleegezinnen

Het blijkt in de praktijk lastig om genoeg geschikte pleegezinnen te vinden, maar ook een pleegouders te behouden, vertelt De Baat. Het zorgen voor kinderen die een voorgeschiedenis hebben met traumatische gebeurtenissen, uithuisplaatsingen of overplaatsingen, vraagt veel van pleegouders. Daarbij is de samenwerking met ouders en hulpverleners heel belangrijk, maar niet altijd eenvoudig. Pleegouders die het idee hebben dat plaatsing een nadelige invloed heeft op hun eigen kinderen, kunnen een plaatsing beëindigen. Belangrijk in dat pleegouders goed voorbereid en begeleid worden. Voor pleegzorgprofessionals is het belangrijk om te weten welke aanpak werkt. Van der Helm stelt dat nog onvoldoende bekend is hoe pleegouders op complexe problematiek voorbereid kunnen worden. Er zitten veel facetten aan het pleegoudersschap; men moet tegelijkertijd ouder, opvoeder en hulpverlener zijn, in eigen huis, dag en nacht. Toch weet hij dat veel problemen van pleegouders veroorzaakt worden door het gebrek aan steun eromheen. Er is veel bureaucratie, er zijn gemeenten die nog niet goed meewerken en soms ook met een beperkt budget. "We willen een ander systeem, dat goed is voor kinderen maar werken het nog niet optimaal te organiseren. Daardoor lopen instellingen toch weer vol en gaan kinderen van het ene naar het andere pleegzorgen."

De Baat is het ermee eens dat er nog veel verbeterd kan worden, maar stelt dat pleegzorgmensen en gezinshuizen veel potentie hebben. "Kinderen krijgen er de kans om zo normaal mogelijk op te groeien als dat thuis (tijdelijk) niet kan." Dit biedt volgens haar meer kansen om stabiele, veilige relaties op te bouwen met vertrouwde mensen, dan in bijvoorbeeld een leefgroep met wisselende groepsleiders. Er zijn allerlei initiatieven van pleegouders, aanbieders en gemeenten om de werving en begeleiding van pleegouders te verbeteren. "Die plekken moeten we als voorbeeld nemen."

& Cijfers
Trends in 2016

In 2016 hebben 21.685 jeugdigen voor korte of langere tijd gebruik gemaakt van pleegzorg. Op 1 januari 2016 woonden in Nederland 17.934 jeugdigen bij pleegouders. In 2016 zijn 4.839 jeugdigen in pleegzorg ingestroomd en hebben 4.516 jeugdigen de pleegzorg verlaten. Op 31 december verbleven 18.275 jeugdigen bij pleegouders. De instroom in pleegzorg is iets groter dan de uitstroom.

Bron: Pleegzorg Nederland

Bijlage Volkskrant
September 2017
Mariska de Baat over pleegzorg >

Verbinding onderwijs en jeugdhulp

De wet Passend onderwijs verplicht scholen om passend onderwijs te bieden aan elke leerling. Goede samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp is daarvoor noodzakelijk. Ook in 2017 droeg het Nederlands Jeugdinstituut bij aan de verbinding onderwijs en jeugdhulp.

Optimale samenwerking

Ieder kind heeft recht op de beste kansen om zich optimaal te ontwikkelen. De meeste kinderen ontwikkelen zich goed. Een klein deel heeft thuis of op school extra ondersteuning of hulp nodig. Voor het slagen daarvan is samenwerking tussen alle betrokken partijen essentieel. Hoe kom je nu tot optimale samenwerking? Inspiratie, tips en handvatten geven we in de Kenniskaart Kwaliteit verbinding onderwijs en jeugdhulp. Met daarin onder andere praktijk-voorbeelden van goede samenwerking en een quickscan om te meten hoe het met de samenwerking staat.

> PARTNERSCHAP MET OUDERS

Ouders zijn een onmisbare partner bij het werken met kinderen. Ze kennen hun kind niet alleen het best, het gezin is ook het leefdomein van hun kind. In 2017 verscheen de publicatie Wat werkt bij partnerschap met ouders? Voor goed partnerschap is het uitspreken van wederzijdse verwachtingen cruciaal. Uit onderzoek blijkt dat ouders met een lage sociaaleconomische status vaak minder betrokken zijn bij het onderwijs en de zorg van hun kind. Bijvoorbeeld omdat zij minder flexibele werktijden en meer vervoersproblemen hebben. Ook hebben deze ouders zelf regelmatig weinig scholing genoten en mogelijk negatieve ervaringen met school. Dat leidt tot onzekerheid en via die weg tot een lage ouderbetrokkenheid. Het goede nieuws: deze barrières zijn te slechten. Denk aan het aanbieden van contactmomenten op school die bij ouders passen, beter aansluiten bij de doelen van ouders en uitgaan van gezamenlijke besluitvorming.

Illustratie uit Kenniskaart Kwaliteit verbinding onderwijs en jeugdhulp

Doorontwikkeling van onderwijs-zorgarrangementen

Een onderwijs-zorgarrangement (oza) combineert onderwijs en zorg en is een samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en/of zorg. In 2017 zag het dossier Onderwijs-zorgarrangementen het licht. Dit dossier bevat kennis over onderwijs-zorgarrangementen en geeft aandacht aan de rol van verschillende betrokken partijen. Ook biedt het dossier praktijkvoorbeelden, handreikingen en praktische instrumenten. Daarnaast organiseerden we in 2017 samen met onze partners regiobijeenkomsten over onderwijs-zorgarrangementen in het mytyl-tyltylonderwijs. De opgehaalde inzichten gaven aanleiding om in de regeringsverklaring een passage op te nemen over onderzoek naar aanpassingen. Tegelijkertijd werden goede voorbeelden gedeeld met het land en werd ondersteuning op maat aangeboden.

> RICHTLIJN

Samen met LECSO en Stichting School & Veiligheid ontwikkelde het Nederlands Jeugd-instituut de Richtlijn Fysiek beperkend handelen en/of vrijheidsbeperkende maatregelen binnen het onderwijs. De richtlijn ondersteunt leerkrachten bij hun handelings-bekwaamheid rond veiligheid van leerlingen en hun omgeving.

> ‘Als gemeente stemmen wij in het OOGO ons Jeugdplan af met de samen-werkingsverbanden po en vo. (..) We zien dat het werkt als jeugdhulp in de scholen aanwezig is. Jongeren en ouders krijgen dan veel vroeger en sneller hulp als zij dat nodig hebben.’
>
> (Uit: Kenniskaart Kwaliteit verbinding onderwijs en jeugdhulp)

School en wijkteam

De expertise van het Nederlands Jeugdinstituut wordt vaak ingezet rondom vragen die te maken hebben met de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. Bijvoorbeeld: op welke manier kunnen jeugdhulpprofessionals, die vaak aan wijkteams verbonden zijn, samen met ouders, leerlingen en professionals uit de school tot gezamenlijke ondersteuningsplannen komen? Om de gesprekken hierover te illustreren hebben we voor de aansluiting tussen mbo en wijkteams een aantal modellen ontwikkeld en uitgewerkt tot infographics. Lees meer >

Bron: Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp

Hoe tevreden bent u met de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs? Uitgedrukt in een rapportcijfer, 1-10 (2016)

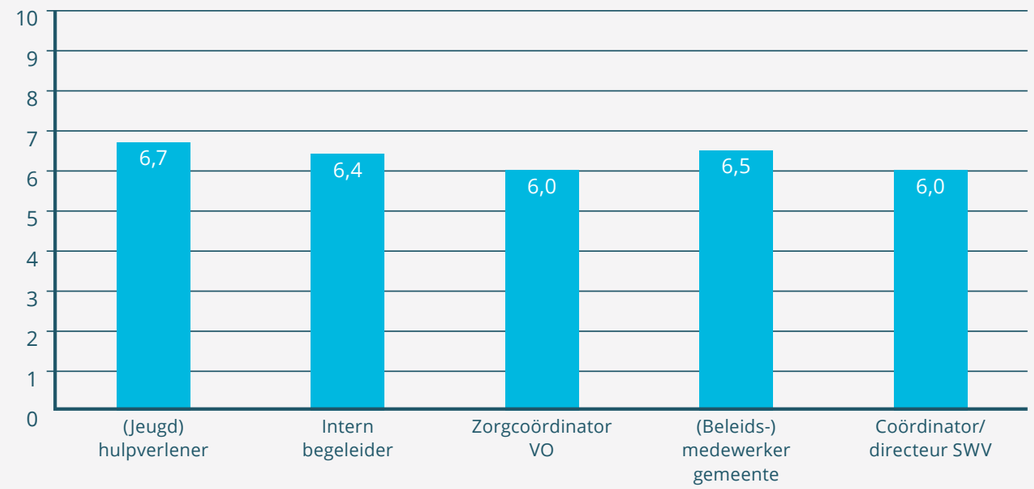

Samenwerking tussen mbo en gemeente

Met vertegenwoordigers vanuit de mbo-raad en de G32 werd besproken hoe bestuurlijke samenwerking de uitvoering verder kan versterken. Dit hebben we gedaan op basis van een veldverkenning naar de samenwerking tussen mbo's en gemeenten op het gebied van hulp en ondersteuning. De minister van OCW heeft het voornemen in 2018 met wetgeving te komen waarbij het mbo verplicht wordt om OOGO te voeren. Ter ondersteuning brengt het NJi goede praktijken in kaart en kunnen we helpen met voorstellen voor de agenda.

Monitor Aansluiting Onderwijs en Jeugdhulp

Hoe weet je nu dat de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp goed georganiseerd is? De Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp (AOJ) geeft inzicht in de effectiviteit van regionale samenwerking. Steeds meer regio’s gebruiken de monitor bij de beleidsontwikkeling. Zo sloten de regio’s Rivieren-land en Walcheren zich in 2017 aan. Tot slot werkten wij met de VNG, de PO-Raad en de VO-raad in 2017 aan een verbinding tussen de monitor AOJ, waarstaatjegemeente.nl en het dashboard Passend onderwijs. Streven is om tot eenduidige data te komen. Zo ontstaat er bij een gesprek over samen-werking geen ruis over (de interpretatie) van data.

De Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp brengt in kaart hoe betrokken partners samenwerken en benadrukt het perspectief van scholen, hulpverlening, ouders en leerlingen. De monitor brengt relevante contextcijfers op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp bij elkaar uit landelijke bestanden. Denk aan cijfers over achterstandsleerlingen, kinderen in armoede, thuiszitters en jeugdhulpgebruik naar onderwijssoort. Daarnaast kunnen regio’s informatie over samenwerking en de tevredenheid daarover ophalen door binnen de eigen regio vragenlijsten uit te zetten. Zo voedt de monitor het gesprek tussen samenwerkingsverbanden en gemeenten in het op overeenstemming gericht overleg (OOGO).

Denktank Evidence Based Practice

Samen lerend doen wat werkt

Hoe zorg je ervoor dat kinderen, jongeren en hun ouders kunnen rekenen op de best mogelijke hulp? Over die vraag boog de Denktank Evidence Based Practice zich in 2017. Het adviesrapport 'Samen lerend doen wat werkt' werd donderdag 22 juni 2017 gepresenteerd op het NJi-symposium '10 jaar kennismaken; samen verder voor de jeugd'.

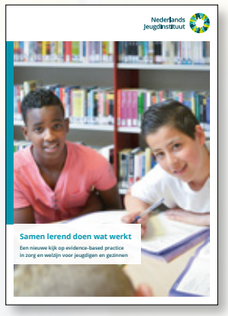

Samen lerend doen wat werkt, dát is de sleutel', aldus de denktank in het rapport. Maar waar staat deze kreet voor?

'Samen' – We werken in en met netwerken en delen kennis met het jeugdveld, gemeenten en andere samenwerkingspartners.

'Lerend' – We ontwikkelen met de sector continu kennis en toetsen die aan de praktijk. Professionals weten elkaar steeds beter te vinden. Daardoor leer je ook als collectief: als organisatie, gemeente, kennisinstituut en sector.

'Doen wat werkt' – We monitoren wat werkt bij het aanpakken van problemen van jeugdigen en gezinnen. Aan cijfers alleen heb je niets. Het gaat om de betekenis die je eraan geeft en wat je ermee doet.

'Met de beweging 'Samen lerend doen wat werkt' wil het Nederlands Jeugdinstituut bijdragen aan een continu lerende jeugdsector, die werkt op basis van *evidence based practice*.' Wim Gorissen, programmadirecteur Effectiviteit en Vakmanschap bij het NJi

Personeel en organisatie

Op het gebied van Personeel en Organisatie bouwden we in 2017 voort op de investeringen van de voorgaande jaren. Het strategisch HR-beleid brachten we in lijn met het nieuwe ambitie- en sturingsplan, waar in 2017 een start mee werd gemaakt.

Strategisch HR-beleid

Het Nederland Jeugdinstituut maakte met het strategisch HR-beleid in 2017 een 'pas op de plaats'. Dit komt doordat de ontwikkeling van dit beleid moet aansluiten op de missie en visie van de organisatie en daarmee op het ambitie- en sturingsplan. Hiermee maakten we in 2017 een begin; het plan zal medio 2018 een definitieve status krijgen. Dan beoordelen we het strategisch HR-beleid opnieuw, waarna we de doorvertaling in overig HR-beleid oppakken.

Belangrijk in onze visie blijft: een goede balans tussen flexibiliteit en continuïteit. Ook streven we naar duidelijkheid voor iedere NJi'er, passend binnen het arbeidsjuridisch kader. 'Contractvormen' vormden in 2017 dan ook regelmatig onderwerp van gesprek. Zowel binnen het directieoverleg en strategisch beraad als met individuele medewerkers en de ondernemingsraad (OR). Laatstgenoemde diende hiervoor een initiatiefvoorstel in bij de bestuurder.

Afas

In 2017 voerden we geen grote veranderingen door in Afas, ons softwarepakket voor administratieve processen binnen de organisatie. Goed beschikbaar houden en verbeteren van de huidige functionaliteiten was ons grootste aandachtspunt. In het laatste kwartaal van 2017 werkten we samen met een leverancier en Planning & Control aan een begrotings- en formatietool, die we in 2018 gaan invoeren. Ook staat dit jaar de implementatie van een aantal nieuwe functionaliteiten op de agenda.

Verbeteren van PRO

Zomer 2017 evalueerde het Nederlands Jeugdinstituut het huidige PRO (beoordelen en ontwikkelen). Daaruit kwamen niet alleen verschillende visies naar voren, maar ook een gezamenlijke wens. Namelijk: vereenvoudiging van het proces en vermindering van de tijdsdruk. Daarom heeft de directie in 2017 gevraagd om een voorstel uit te werken voor vereenvoudiging van PRO. Dit resulteerde eind 2017 in het voorstel: 'het continue gesprek'. Januari 2018 stemde de ondernemingsraad in met het voorstel. Belonen en functioneren worden als harde koppeling losgelaten. Bij goed functioneren volgt de periodiek – als hier op basis van de trede sprake van kan zijn – automatisch.

Gebruik van Individueel Keuze Budget (IKB) en loopbaanbudget (LBB)

Er ontstaat steeds meer spreiding binnen de mogelijkheden die het Individueel Keuze Budget (IKB) geeft. Wel zijn er nog twee pieken in mei (de traditionele maand van het vakantiegeld) en december (afrekening niet benut budget en de maand waarin de '13e maand' werd uitbetaald). Medewerkers van het Nederlands Jeugdinstituut besteden ongeveer 10% van het Individueel Keuzebudget aan het kopen van uren. Ook hevelen NJi'ers dit budget iets vaker over naar het loopbaanbudget. Deze keuze wordt wel het minst gebruikt. Daarnaast sparen medewerkers het Individueel Keuzebudget wat vaker op voor een sabbatical of langere periode van doorbetaalde afwezigheid.
NJi'ers maakten in 2017, net zoals in 2016, meer gebruik van het loopbaanbudget (LBB). De variatie aan wensen voor duurzame inzetbaarheid en vitaliteit neemt bovendien toe. Een goede en mooie ontwikkeling die NJi'ers echt meerwaarde oplevert. Er wordt goed aangesloten op de opleidingsbudgetten per programma, die de professionele ontwikkeling mogelijk maken.

Er ontstaat steeds meer spreiding binnen de mogelijkheden die het Individueel Keuze Budget (IKB) geeft.

Verzuim

Het verzuim binnen het Nederlands Jeugdinstituut bedroeg 3,1% in 2017. Dit is licht afgenomen ten opzichte van 2016 (3,5%). Naast wat griepgolven nam het verzuim in het tweede halfjaar licht toe door een aantal gevallen van langdurig verzuim. Het omgaan met langdurig verzuim is in 2017 geheel veranderd. Leidinggevende, team en medewerker hebben nu meer mogelijkheden voor ondersteuning en sturing op gedrag. De beleving van en bij langdurig verzuim is sterk verbeterd. Voorkomen van langdurig verzuim blijft echter een uitdaging. Aandacht voor de balans in 'het huis van werkvermogen' is en blijft cruciaal.

De beleving van en bij langdurig verzuim is sterk verbeterd.

Introductieprogramma

Door de toegenomen behoefte aan flexibiliteit zijn de afgelopen jaren meer nieuwe collega's bij het Nederlands Jeugdinstituut in dienst gekomen. Een goede introductie van en voor onze nieuwe collega's is dan ook een must. Binnen elk team het wiel uitvinden, is weinig efficiënt. Daarom ontwikkelden we in 2017 een introductieprogramma voor nieuwe medewerkers. De eerste maand leren nieuwe collega's de organisatie, hun team en het werk kennen. Ook is er aandacht voor praktische zaken. Daarnaast krijgen nieuwe medewerkers begeleiding van een collega.

Onderdeel van het introductieprogramma is 'de Verdiepingsdag', die in 2017 werd geïntroduceerd. Tijdens deze dag geeft de directie een presentatie over het Nederlands Jeugdinstituut. Thema's die aan bod komen zijn: waar staan wij voor? Wat gebeurt er in het werkveld, en welke uitdagingen hebben we daarin? Hoe willen we dit aanpakken en wat kan jij daarmee als nieuwe medewerker? Ook vertelt de directie meer over het HR-beleid. Wat vragen wij van elkaar, en wat is daarvoor nodig? Hoe kun jij het verschil maken voor jezelf en voor het Nederlands Jeugdinstituut? Hoe doe je dat binnen de tijd die je daarvoor gegeven is, wat betekent dit voor jou?

Cijfers Personeel en Organisatie

Aantal medewerkers bij de start van het jaar	119
Aantal fte per 1 januari 2017	101,0
Aantal medewerkers per 31 december 2017	123
Aantal fte per 31 december 2017	106,9
Totale instroom	34
Totale uitstroom	30

Aantal 0-uren contracten	8
Aantal stagiaires	8
Aantal werkervaringsplekken	2

Externen (via andere instellingen) in 2017	3

Verhouding tijdelijk/vast per 31 december 2017

60 medewerkers vast
63 medewerkers tijdelijk

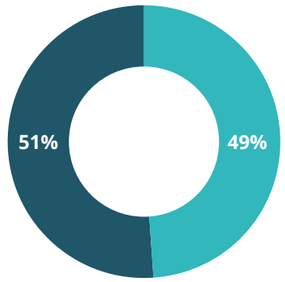

Verhouding man/vrouw per 31 december 2017

22 mannen
101 vrouwen

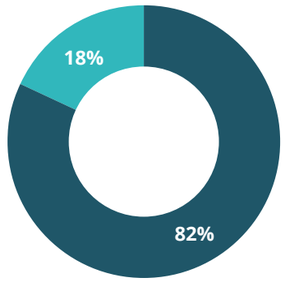

Door de toegenomen behoefte aan flexibiliteit zijn de afgelopen jaren meer nieuwe collega's in dienst gekomen.

Ziekteverzuim over 2017 gemiddeld (excl. zwangerschap)	**3,1%**
Aantal keren dat de bedrijfsarts werd bezocht in 2017	**14**
Aantal keren dat de werkvermogenspecialist werd bezocht in 2017	**32**
Aantal individuele werkplekonderzoeken bedrijfsfysiotherapie in 2017	**0**

Het Nederlands Jeugdinstituut deed in 2017 voor de tweede keer mee aan NLDoet. Onze medewerkers hielpen deze dag bij het opknappen van de sportspeeltuin Abstede in Utrecht.

Samen bijdragen aan opvoeden, opgroeien en ontwikkelen

We bieden actuele en betrouwbare kennis over de jeugd en het jeugdveld

Om het leven van kinderen, jongeren en hun opvoeders te verbeteren is actuele en betrouwbare kennis over de jeugd en het jeugdveld onmisbaar. Wij verzamelen, verrijken en duiden deze kennis en zorgen dat die kennis vindbaar en bruikbaar is voor alle partijen in het jeugdveld.

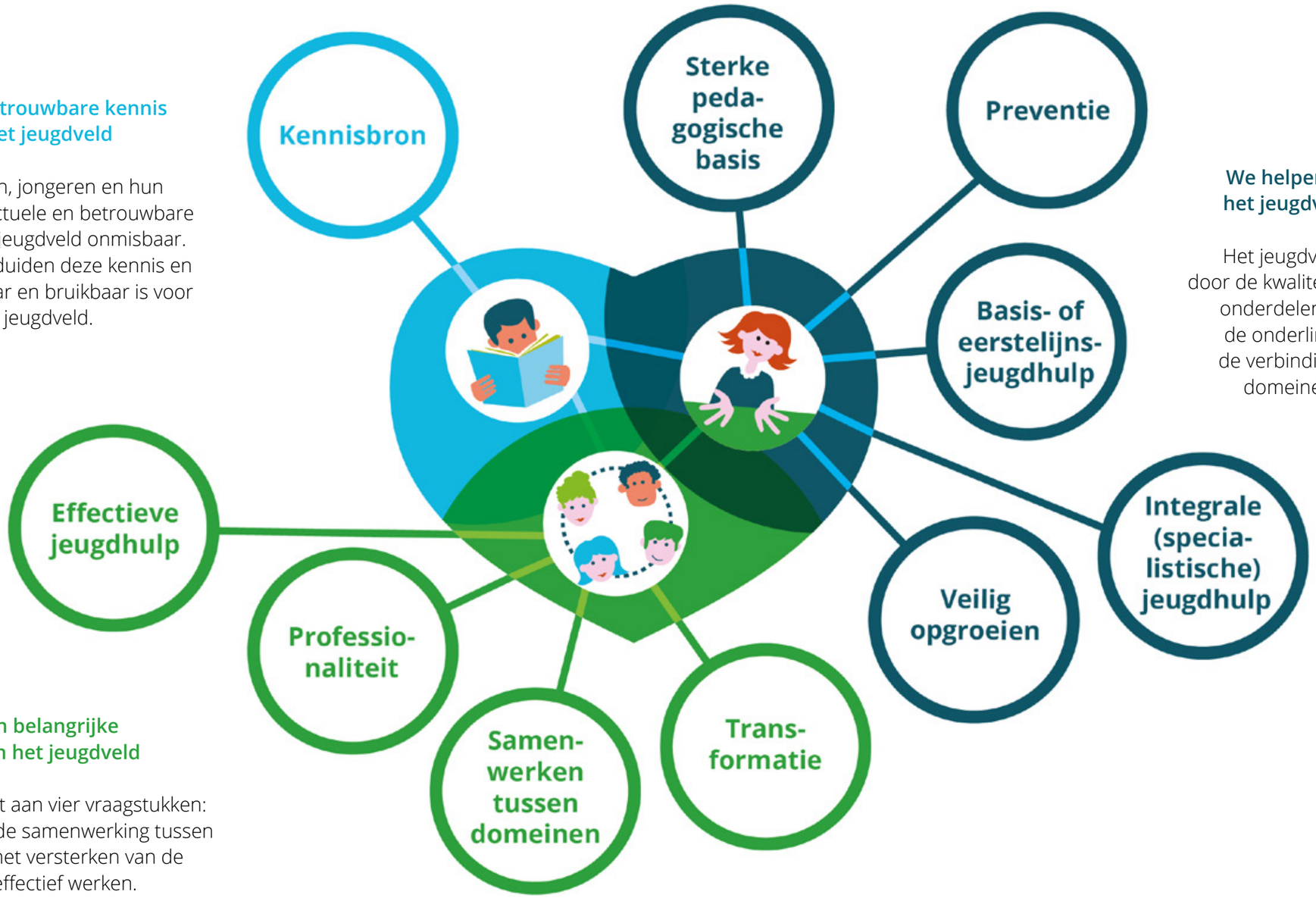

We helpen onderdelen van het jeugdveld te versterken

Het jeugdveld wordt versterkt door de kwaliteit van de verschillende onderdelen van het jeugdveld, de onderlinge samenhang en de verbinding met aanpalende domeinen te verbeteren.

We dragen bij aan belangrijke ontwikkelthema's in het jeugdveld

Het NJi geeft dit jaar prioriteit aan vier vraagstukken: de sturing op transformatie, de samenwerking tussen verschillende domeinen, het versterken van de professionaliteit en effectief werken.

Financiën

In 2017 behaalde het Nederlands Jeugdinstituut een positief resultaat van € 177.822. Het eigen vermogen per 31 december 2017 bedraagt € 4.510.433.

In dit hoofdstuk wordt de verkorte staat van baten en lasten en balans weergegeven. De volledige jaarrekening is op te vragen via info@nji.nl.

Verkorte staat van baten en lasten 2017

(bedragen x € 1.000)	2017	2016
Opbrengsten		
Projectopbrengsten	15.475	14.807
Niet-projectgebonden opbrengsten	95	51
Totaal opbrengsten	**15.570**	**14.858**
Kosten		
Personele kosten en organisatiekosten	9.944	9.074
Projectkosten	5.453	5.656
Totaal kosten	**15.397**	**14.730**
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	173	128
Financieel resultaat	5	25
Bedrijfsresultaat	**178**	**153**

Toelichting

De opbrengsten 2017 zijn (afgerond) als volgt samengesteld:

- 30% instellingssubsidie van het ministerie van VWS;
- 65% opbrengsten ministeries, subsidies van fondsen en overige subsidie- en opdrachtgevers;
- 5% opbrengsten trainingen, congressen en verkopen en overige (project)opbrengsten.

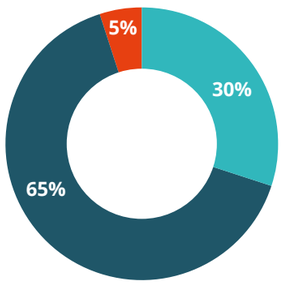

In de projectopbrengsten is een bedrag begrepen van € 2,8 miljoen dat niet bestemd is voor het Nederlands Jeugdinstituut, maar betrekking heeft op aan derden door te betalen gelden (2016: € 3 miljoen).

De organisatiekosten betreffen onder meer de kosten voor huisvesting, facilitaire diensten, bureaukosten, administratie (personele en financiële) en ict. De projectkosten bestaan uit materiële projectkosten en inhuur van derden. Ook in de projectkosten is het hierboven genoemde door te betalen bedrag van € 2,8 miljoen opgenomen.

Het resultaat uit gewone bedrijfsvoering bedraagt € 173.091; samen met het financiële resultaat ad € 4.731 (rente-inkomsten), komt het totale resultaat 2017 uit op € 177.822.

Verkorte balans per 31 december 2017

(bedragen x € 1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Activa		
Materiële vaste activa	274	367
Vlottende activa	16.803	11.222
Totaal activa	**17.077**	**11.589**
Passiva		
Eigen vermogen	4.510	4.333
Langlopende schulden	37	49
Kortlopende schulden	12.530	7.207
Totaal passiva	**17.077**	**11.589**

Toelichting

De vlottende activa bestaan uit de vorderingen op korte termijn en de liquide middelen.
De liquide middelen van € 15 miljoen zijn relatief hoog, met name ten gevolge van ontvangen subsidievoorschotten van onder andere de Europese Commissie. In lijn hiermee bestaan de kortlopende schulden voor een belangrijk deel uit deze vooruit ontvangen subsidies.

Na toevoeging van het resultaat 2017 bedraagt het eigen vermogen per 31 december 2017 € 4,5 miljoen. Het eigen vermogen is opgebouwd uit een algemeen reserve van (afgerond) € 4,3 miljoen en een egalisatiereserve instellingssubsidie van € 0,2 miljoen.

In 2017 hebben de volgende subsidiegevers en fondsen één of meerdere projecten gefinancierd:

Rijksoverheid

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Ministerie van Justitie en Veiligheid

European Commission

Directorate General for Education, Youth, Sport and Culture

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency

Bernard van Leer Foundation

KB Koninklijke Bibliotheek Nationale bibliotheek van Nederland

Oranje Fonds

OUDERSCHAP blijft

KINDERPOSTZEGELS voor kinderen door kinderen

Associatie voor Jeugd

VNG

eerlijk over eten Voedingscentrum

ZonMw

HETKINDEROPVANGFONDS

Steunfonds Pro Juventute

Diverse gemeenten en provincies

Overige financiers

Bovendien werden er een aantal projecten op indirecte wijze door fondsen en subsidiegevers gefinancierd. Het gaat om projecten die in samenwerking met andere instituten uitgevoerd zijn, maar waarvan de partner de penvoerder was.

Nederlands Jeugdinstituut
Postbus 19221
3501 DE Utrecht

T 030 230 6344
E info@nji.nl
www.nji.nl